

E L G U S T P E R L A
L E C T U R A * E L G U

** El Gust per la Lectura*

2009-2010
Educació Secundària

Novel·la de detectius

S T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E
R L A L E C T U R A * E
L G U S T P E R L A L
E C T U R A * E L G U S
T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E

* Dossier per a l'alumnat

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

*** *El Gust per la Lectura***

**2009-2010
Educació Secundària**

Novel·la de detectius

***EL GOS DELS BASKERVILLE, D'ARTHUR CONAN DOYLE
DEU NEGRETS, D'AGATHA CHRISTIE***

**NOEMÍ BAGÉS FORTACÍN
NÚRIA IVERN MORETÓ**

Direcció General de Planificació i Entorn
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d'Immersion i Ús de la Llengua

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

1.	Introducció al gènere de detectius.....	9
	1. Història d'un gènere.....	11
	2. Detectius i detectives.....	13
2.	<i>El gos dels Baskerville</i>, d'Arthur Conan Doyle.....	19
	Abans de llegir.....	21
	1. Arthur Conan Doyle.....	21
	2. Sherlock Holmes.....	22
	3. L'autor i el personatge.....	24
	4. El clima en <i>El gos dels Baskerville</i>	25
	Comprensió lectora.....	27
	1. Capítol u: «El senyor Sherlock Holmes».....	27
	2. Capítol dos: «La maledicció dels Baskerville».....	27

3. Capítol tres: «El problema»	28
4. Capítol quatre: «Sir Henry Baskerville».....	29
5. Capítol cinc: «Tres caps per lligar».....	30
6. Capítol sis: «Baskerville Hall»	31
7. Capítol set: «Els Stapleton de Merripit House».....	32
8. Capítol vuit: «Primer informe del doctor Watson»	33
9. Capítol nou: «La llum de l'erm».....	34
10. Capítol deu: «Extractes del diari del doctor Watson».....	36
11. Capítol onze: «L'home del penyal»	37
12. Capítol dotze: «Mort a l'erm»	37
13. Capítol tretze: «Parant la xarxa»	39
14. Capítol catorze: «El gos dels Baskerville»	40
15. Capítol quinze: «Visió retrospectiva»	41
Després de llegir	44
1. Qui és qui?	44
2. El detectiu.....	46
3. El narrador	46
4. El criminal.....	48
5. La trama.....	50
6. El text.....	53
7. Emulant Holmes... o l'assassí	57
8. <i>221b de Baker Street</i>	58
3. <i>Deu negrets</i>, d'Agatha Christie	61
Abans de llegir.....	63
1. Què en sabem, d'Agatha Christie?.....	63
2. L'escenari de la novel·la	65
Comprensió lectora.....	65
1. Capítol u	66
2. Capítol dos.....	67
3. Capítol tres	68
4. Capítol quatre.....	68
5. Capítol cinc	70
6. Capítol sis.....	70
7. Capítol set	71
8. Capítol vuit	72
9. Capítol nou	72
10. Capítol deu	74

11. Capítol onze.....	74
12. Capítol dotze.....	75
13. Capítol tretze	75
14. Capítol catorze.....	76
15. Capítol quinze.....	77
16. Capítol setze.....	77
17. Epíleg.....	78
18. Document manuscrit... ..	78
Després de llegir	79
1. Qui és qui? Els personatges	79
2. Ens comuniquem?.....	83
3. Seguim les pistes?	86
4. De quins temes parlem?.....	88
5. L'estructura de la novel·la: Quin misteri!	90

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

L A L E C T U R A *

Introducció al gènere de detectius

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

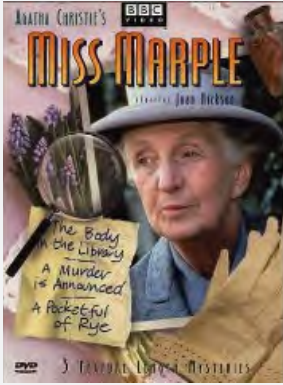
1

Introducció al gènere de detectius

1 Història d'un gènere

- 1.1 Llegeix molt atentament el text següent, en què es resumeix la història del gènere de detectius. Fixa-t'hi hi bé, perquè després et caldrà recordar-ne algunes dades:

<http://www.cultureplanet.com>

Entre el 1828 i el 1829, l'exprefecte de policia de París Eugène-François Vidocq publicava les seves memòries professionals. Va ser un èxit de vendes i l'antecedent del gènere que, encara no dues dècades després, fundaria Edgar Allan Poe.

Les seves novel·les protagonitzades pel detectiu Auguste Dupin constituïren les bases del gènere detectivesc: *Els crims del carrer de la Morgue* (1841), *L'assassinat de Marie Roget* (1842) i *La lletra robada* (1842-1843).

Ara bé, si Vidocq i Poe són els pares del gènere, Arthur Conan Doyle és, sens dubte, qui el popularitza i en cristal·litza les característiques. El detectiu que creà, Sherlock Holmes –aparegut per primer cop a *Estudi en escarlata* (1887)–, traspasarà les pàgines de les narracions per a convertir-se en un mite que, alhora, provocaria l'aparició de múltiples creadors literaris que conrearien la novel·la-enigma. La seva Edat d'Or (entre 1920 i 1939), la constitueixen escriptors i escriptores, en general, britànics.

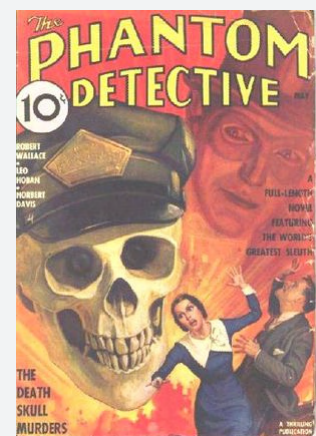
Són destacables Agatha Christie, creadora dels populars detectius Hercule Poirot i Miss Marple, l'obra de la qual és la més traduïda de la literatura anglosaxona, amb obres com *Assassinat a l'Orient Express* (1934) o *Deu negrets* (1939) –obra que, amb totes les novel·les de Doyle protagonitzades pel detectiu Holmes, és considerada una de les deu millors del gènere en la història de la literatura. Als Estats Units destaquen S. S. Van Dine i John Dickson Carr, conegut amb el pseudònim Carter Dickson i considerat el mestre de l'enigma de «la cambra closa». Una variant interessant és l'elaborada per Erle Stanley Gardner, amb un investigador que assentarà les bases del drama judicial: l'advocat Perry Mason.

El gènere es mantingué durant dècades en la seva forma originària de novel·la-enigma, però posteriorment se'n desenvoluparen altres línies. La primera serà la novel·la negra, que apareix als Estats Units en les *pulps* (revistes barates anomenades així per la mala qualitat del paper, fet de polpa), que és el reflex d'una societat dura i tensa vista amb els ulls de l'home del carrer. Els personatges que les bastiran quedaran lluny del senyor de classe mitja-alta de les novel·les-enigma: policies durs i criminals amb mitjans bruts, en un entorn fosc i decadent. Són els creats per autors com Carroll John Daly, James M. Cain o Dashiell Hammett.

Als Països Catalans, el gènere s'introdueix en forma de traducció, concretament la dels trenta-set volums de la col·lecció «La novel·la sensacional» (1908-09), dedicats íntegrament a Sherlock Holmes. El següent autor que veurà la llum en català serà Edgar Allan Poe, poc després, traduït per Carles Riba. A partir de 1930, la revista *Imatges* publica narracions d'Agatha Christie.

La primera mostra de producció pròpia la trobem en el temps d'avantguerra: Albert Llanas dedica una auca al *Detectiu Sherlock Holmes* (1908) i Mercè Rodoreda publica la paròdia novel·lada *Crim* (1936). En teatre, cal destacar el primer pastitx (obra que contrafà la manera d'escriure o els personatges d'un altre autor) que pren el detectiu creat per Doyle com a protagonista: Salvador Bonavia estrena *El detectiu Jeph-Roch Homs* (1909).

Ara bé, el veritable esclat del gènere als Països Catalans arriba en temps de la postguerra franquista. Rafael Tasis l'adapta a la nostra cultura i a les característiques socials del moment en tres obres: *La Bíblia valenciana* (1955), exemple de novel·la-enigma; *És hora de plegar* (1956), considerable com a novel·la negra, i *Un crim al Paralelo* (1960), novel·la de detectius.

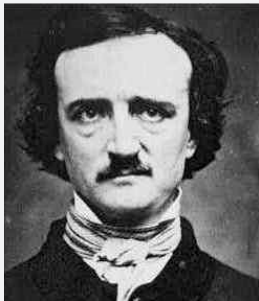
<http://www.answers.com>

El polifacètic Manuel de Pedrolo, a més de dirigir la mítica col·lecció «La cua de Palla» (1963-1970), formada per les traduccions de les novel·les d'aquest gènere més representatives, és autor de les obres detectivesques (carregades d'un clima d'allò més negre) *L'inspector arriba tard* (1960), *Joc Brut* (1965) i *Mossegat-se la cua* (1968).

Pedrolo no és l'únic, però, que fa crítica social en les seves obres. Llorenç Sant Marc (pseudònim de Joan Carandell), amb *Males Companyies* (1970) i *La brillant història* (1971); Núria Mínguez, amb *Una casa a les Tres Torres* (1974), o Maria Aurèlia Capmany, amb *El jaqué de la democràcia* (1972), immortalitzen el mateix temps i la mateixa societat en què Jaume Fuster, en el seu combat sistemàtic per la recuperació de la llengua catalana, ambientaria *De mica en mica s'omple la pica* (1972) i *Tarda, sessió contínua, 3,45* (1976).

No és fins als anys vuitanta del segle passat que la novel·la de detectius (especialment la novel·la negra) viu una veritable eclosió. Es forma el col·lectiu Ofèlia Dracs¹, que publica, entre d'altres, *Negra i consentida* (1983). A més del ja anomenat Jaume Fuster, que a principis de dècada escriu *La corona valenciana* (1982), podem trobar un gran nombre d'autors i autores que conreen aquest gènere: Josep Maria Palau i Camps (*Assassinat al club dels poetes*, 1983), Maria Antònia Oliver (*Estudi en lila*, 1985), Isabel-Clara Simó (*La veïna*, 1990), Margarida Aritzeta (*El correu de Trípoli*, 1990), Ferran Torrent (*Un negre amb un saxo*, 1987; *Gràcies per la propina*, 1995), Andreu Martín (*Muts i a la gàbia*, 1986; *Barcelona Connection*, 1989), Néstor Luján (*A Mayerling, una nit...*, 1990), el col·lectiu Emili Xatard² (Perpinyhard, 1995), Núria Mínguez (*Benvingut, Mister Holmes*, 2002) o Jordi de Manuel (*Mans lliures*, 2009) en són, només, alguns exemples.

1.2 Un cop llegit atentament el text, mira d'aparellar alguns dels escriptors i escriptores que hi han aparegut i les seves obres.³ Quantes pots recordar-ne en tres minuts? No s'hi val a mirar!

Edgar Allan Poe

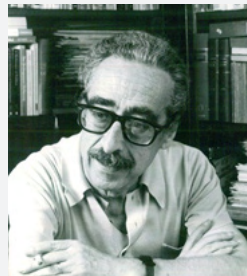
Arthur Conan Doyle

Agata Christie

Rafael Tasis

Manuel de Pedrolo

Jaume Fuster

Maria Antònia Oliver

Isabel-Clara Simó

Maria Aurèlia Capmany

1. Aquest col·lectiu pren el nom de les inicials dels seus autors fundadors: Miquel Desclot (pseudònim de Miquel Creus i Muñoz), Carles Reig, Josep Albanell, Jaume Cabré i Joaquim Soler. Tanmateix, són més els autors i les autores que n'han format part de manera permanent o esporàdica.

2. Format per Aleix Renyé, Miquel Sargatal, Joan-Lluís Lluís, Joan-Daniel Bezsonoff i Gerard Jacquet.

3. Les imatges de les portades de les obres han estat retocades per eliminar-hi el nom dels autors i les autores.

Els crims del carrer de la Morgue

De mica en mica s'omple la pica

Estudi en lila

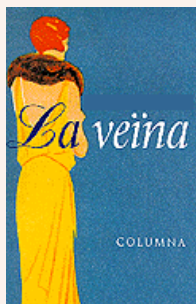
El jaqué de la democràcia

Estudi en escarlata

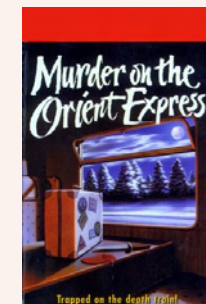
Un crim al Paralelo

La veïna

Joc Brut

Assassinat a l'Orient Express

2 Detectius i detectives

Des dels seus orígens, al segle XIX, el gènere de detectius (conjuntament amb la novel·la negra i la novel·la-enigma) ha aconseguit crear un públic lector. De fet, el gust del públic en general per aquest gènere ha fet que altres mitjans de creació (com ara el teatre o el cinema i, avui, la televisió) tinguin com a protagonistes detectius, policies i criminals de tota mena.

- 2.1** Quins detectius i policies del món de la ficció, populars darrerament, pots anomenar? A quina pel·lícula, sèrie o novel·la apareixen?

Nom del personatge	On apareix?

- 2.2** Al setembre de 1928, S. S. Van Dine publicava, a la revista *The American Magazine*, l'article «Les vint regles per al crim perfecte». No era pas una llista de consells per a cometre assassinats, sinó un reglament per als autors i autores que conreaven aquest gènere. Què es podia, segons ell, acceptar i què no, en una novel·la que narra les investigacions sobre un crim?

Tria una pel·lícula, sèrie o novel·la de les que has anomenat en l'activitat anterior i digues, posant una creu a la casella SÍ o la casella NO, si compleix la norma de Van Dine:

Obra triada per analitzar: _____	Regles d'S. S. Van Dine	
	SÍ	NO
El lector i el detectiu han de tenir les mateixes oportunitats de solucionar el problema. Totes les pistes s'han d'anunciar i descriure amb detall.		
L'autor no pot usar, respecte al lector, trucs diferents als que el culpable usa respecte al detectiu.		
No han de narrar-se històries amoroses. La trama amorosa distrauria el lector.		
El culpable no pot descobrir-se sota pressió del detectiu o de la policia.		
El descobriment del culpable s'ha de produir per un seguit de deduccions lògiques. Mai per casualitat, accident o confessió espontània.		
Hi ha d'haver, per definició, un policia o detectiu, el qual ha de fer bé la seva feina. La seva tasca consisteix a reunir proves que el conduiran fins al culpable.		
Una novel·la de detectius sense cadàver és inviable.		
Els mitjans per a la resolució del cas han de ser realistes: estan prohibits l'espiritisme i l'endevinació.		
No pot haver-hi més d'un detectiu. Reunir tres o quatre talents suposaria un desavantatge per al lector.		
El culpable ha de ser una persona amb un paper important a la història; un personatge conegut pel lector. Descobrir un culpable que apareix en el darrer capítol o que té un paper insignificant, seria una mostra d'incapacitat de l'autor.		
L'autor no pot escollir el criminal entre el personal domèstic o similars. Seria massa fàcil.		

Hi ha d'haver un únic culpable, sense tenir en compte el nombre de crims comesos.		
Les societats secretes, màfies, sectes... no hi tenen cabuda. Cal distingir la novel·la d'aventures de la novel·la policial o detectivesca.		
La manera en què es comet i crim i els mitjans per descobrir el culpable han de ser racionals i científics. No poden usar-se les ciències ocultes i els seus instruments imaginaris.		
La solució a l'enigma ha d'aparèixer de forma clara, però ambigua, durant la trama. És a dir, si es rellegeix el llibre un cop acabat, s'ha de poder veure que les pistes eren a l'abast i que permetien descobrir el culpable.		
No hi ha d'haver descripcions extenses. Endarrereixen l'acció i distreuen el lector. Cal plantejar un problema, analitzar-lo i resoldre'l.		
El culpable no ha de ser un professional del crim. Els delinqüents habituals són del àmbit de la policia, no dels detectius.		
El que en un principi s'ha presentat com a crim, no pot resultar, al final, un suïcidi o un accident. Seria una traïció al lector.		
El mòbil del crim ha de ser estrictament personal.		
Hi ha alguns trucs que, com que ja han estat usats en moltes ocasions, no apareixeran: <ul style="list-style-type: none"> a) La marca de les burilles de cigarreta com a prova inculpatòria de la identitat del culpable. b) La sessió d'espiritisme trucada en la qual el culpable, mort de por, confessa. c) La coartada construïda amb un maniquí. d) El germà bessó del sospitós. e) El sèrum de la veritat. f) L'assassinat comès davant els representants de la llei. g) L'ús d'associacions de paraules per descobrir el culpable. h) L'ús d'un codi secret. 		
Total	SÍ	NO

Consideres, doncs, que les normes de Van Dine encara són vigents?

2.3 Senyala quins d'aquests instruments o procediments són útils en les seves investigacions al detectiu o detectiva de l'obra que has triat en l'activitat 2.2:

☐ Cerca i comparació d'empremtes dactilars	☐ Autòpsies
☐ Anàlisi d'ADN	☐ Anàlisis químiques
☐ Gravació amb càmeres	☐ Interrogatoris
☐ Identificació de sospitosos per part de testimonis	☐ Escoltes telefòniques
☐ Buidatge de dades en equips informàtics	☐ Escorcolls
	☐ Altres: _____

2.4 Els detectius i detectives de les primeres obres tenien uns mitjans molt més limitats i rudimentaris que els actuals. Sovint, només podien recórrer a les seves pròpies habilitats, entre les quals no podien faltar les capacitats d'observació, d'anàlisi i de deducció lògica.

Series un bon detectiu? Comprova la teva capacitat d'observació fent l'exercici següent:

- a) Feu grups de quatre o cinc persones.
- b) Escriviu el vostre nom en un paperet i poseu-lo en un recipient.
- c) Observeu-vos, entre vosaltres, durant un minut.
- d) Traieu un dels papers i gireu-vos tots d'esquena, de manera que no pugueu veure-us.
- e) Quan el professor o la professora ho digui, llegiu el nom del company o companya escrit en el paper i apunteu en un full tantes dades sobre el seu aspecte físic com pugueu recordar: roba, sabates, cabells, si duu o no ulleres, característiques físiques, detalls particulars... Teniu un temps màxim de tres minuts.
- f) Torneu-vos a girar i llegiu les vostres observacions al grup. Quantes han estat correctes?

2.5 Una altra manera de comprovar la teva capacitat d'observació és trobar les deu diferències en aquestes dues imatges gairebé idèntiques. Quanta estona necessites? Cronometra't:

(Trobaràs aquest i altres reptes d'observació interactius a: <http://www.didigames.com/stars-differences.html>)

2.6 I com vas de deducció lògica? Els llibres de detectius plantegen un enigma a resoldre al detectiu o detectiva, però també a qui els llegeix. Caldrà, doncs, molt enginy per part teva per saber qui és la persona culpable. Et proposem tres maneres d'agilitar i exercitar la ment abans d'endinsar-te en la lectura:

- a) Una endevinalla de lògica o pensament lateral:

Un home arriba a casa seva i fa una pregunta a la seva filla Laia; una pregunta de la qual no coneix la resposta. La pregunta és de tal manera que, sigui quina sigui la resposta, ja sigui vertadera o falsa, li permetrà a l'home saber la resposta correcta.

De quina pregunta es tracta?

Unes pistes per ajudar-te:

1. La filla no coneix res sobre la pregunta.
2. Podria utilitzar qualsevol paraula per respondre.
3. No es troba a l'habitació quan el pare fa la pregunta.

Trobaràs aquest i altres enigmes al web:

Senyor Enigma <http://senyorenigma.blogspot.com/>

b) Un joc per pensar:

Com és el bruixot?

Avui han arribat al poble tres persones que diuen que han vist el bruixot... Estan molt atabalades i el descriuen amb frases curtes:

- És gras o lleig o fa pudor, diu la primera persona.
- El segon personatge diu: És pelut o gras o lleig.
- La tercera persona que l'ha vist se'ls mira i els diu: El bruixot o bé és lleig o fa pudor o és pelut.

Pensant que el bruixot és, en cada cas, només una de les tres coses... Com és realment?

Pots trobar aquest i altres jocs al Web dels Drets de la infància: http://www.bcn.cat/infancia/catala/jocs/jocs_env.html

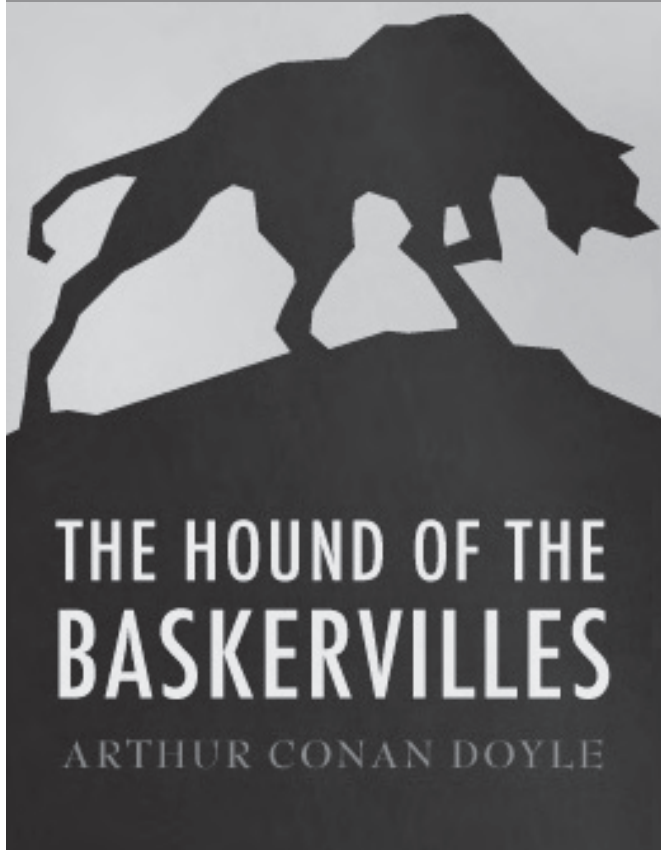

c) I si vols posar-te a prova amb un joc de pistes interactiu, pots fer-ho en aquest web de jocs: <http://ca.yupis.org/joc-USpul/>

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

L A L E C T U R A *

El gos dels Baskerville,
d'Arthur Conan Doyle

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

François Pagès

<http://francoisgaulier.blogspot.com/2008/10/el-gos-dels-baskerville.html>

1 Arthur Conan Doyle

1.1 Llegeix la que podria haver estat la notícia necrològica de l'autor:

Dimecres, 8 de juliol de 1930

THE TIMES

L'autor, de 71 anys, ha mort a causa d'un atac de cor a Crowborough

El famós escriptor promet mantenir-se en contacte amb la seva família

MOR DOYLE, EL CREADOR DE SHERLOCK HOLMES

Londres. Ahir va morir *Sir* Arthur Conan Doyle, a casa seva, a Crowborough, Sussex, a causa d'una aturada cardíaca, als 71 anys. El famós escriptor i espiritista, conegut especialment per ser autor de les narracions protagonitzades pel detectiu Sherlock Holmes, patia, de feia mesos, una patologia cardíaca. La seva família, però, atribueix l'atac de cor final a l'esforç provocat pel seu darrer cicle de conferències sobre espiritisme a Escandinàvia.

Novel·lista i espiritista

"Sé molt bé que tindrè converses amb el meu pare", declarava aquest matí a la premsa Adrian Conan Doyle, fill del novel·lista, amb la creença que podrà comunicar-se amb el seu esperit.

En el seu darrer aniversari, el passat 22 de maig, A. C. Doyle expressava el seu desig de no ser recordat per la creació literària del detectiu més famós de tots els temps. "Holmes és mort", deia. Amb aquesta contundent afirmació mirava d'evitar el que, probablement, és inevitable: Sherlock Holmes ha traspasat les pàgines de la ficció per instal·lar-se en la imaginada realitat de tothom. Tot i que en les darreres dècades A. C. Doyle havia treballat intensament en la investigació de l'espiritisme –havia publicat deu monografies sobre aquest tema i havia obert una llibreria especialitzada per fer-ne divulgació– són les aventures del seu particularíssim i carismàtic personatge el que l'ha

catapultat a la fama. Personatge que, ben aviat, va esdevenir un mite que va transcendir l'escriptor i al qual va eclipsar en popularitat.

Vocació i ofici

Nascut a Edimburg el 22 de maig de 1859, Doyle va demostrar que tenia inclinació per la creació literària de ben petit. Amb només sis anys, escrivia contes que il·lustrava ell mateix. La manca de recursos econòmics de la seva família i l'alcoholisme del seu pare van fer decidir la seva mare a enviar-lo, amb nou anys, a un internat jesuïta: era l'única possibilitat que no presenciés l'ensorrament del seu pare.

El 1876 inicià els estudis de medicina. Va ser aleshores que va conèixer una de les dues persones que el marcarien profundament i en les quals s'inspiraria per construir Holmes. El Dr. Joseph Bell, al qual ajudava realitzant la fitxa mèdica dels seus pacients abans de cada primera visita, extreia, d'un cop d'ull i sense fer preguntes, més informació dels pacients que la que ell havia aconseguit amb la llarga entrevista. Bell deduïa la procedència, l'ofici, el tipus de família i força dades interessants sobre el passat dels pacients. Després li era

molt més senzill fer el diagnòstic. Del seu mestre, Doyle va aprendre a observar, exercitar la memòria i fer deduccions lògiques.

En acabar els estudis, va enrollar-se, amb George Budd, un antic company d'estudis, en un vaixell balener com a metge. Budd esdevingué la segona font d'inspiració per al futur autor. Era enginyós i imaginatiu, però també irònic i sarcàstic fins al punt que ofenia els pacients. No li mancaven, tampoc, grans dosis d'excentricitat i autosuficiència. En una ocasió, per posar un exemple, recomanà a un pacient que insultés un policia i que, després, arrenqués a

córrer. Sens dubte, l'exercici físic i la presó eren el millor tractament al seu mal: l'obesitat.

Va instal·lar-se a Portsmouth, en una petita consulta a la qual assistia ben poca clientela. El temps lliure el dedicava a escriure. Va aconseguir vendre *Estudi en escarlata* (1887) per la irrisòria quantitat de vint-i-cinc lliures i no en va aconseguir cap èxit. Significava, però, el principi d'una llarga vida: la del detectiu Holmes i el seu ajudant Watson. La genialitat d'un i l'afabilitat de l'altre ja formaven part de la seva caracterització. Aquesta novel·la arribà a les mans d'un editor nord-americà que li n'encarregà una altra amb Holmes com a protagonista. Va escriure, aleshores, *El signe dels quatre* (1890). El seu èxit el féu abandonar la carrera de medicina per dedicar-se per complet a la creació literària.

Atret per la temàtica històrica, ja havia escrit *Micah Clarke* (1889) i, posteriorment, publicà *La companyia blanca* (1891). Però la manca de re-

acció del públic lector i la insistència de l'editor el van fer tornar a escriure, per a la revista *Strand Magazine*, noves històries detectivesques: *Les aventures de Sherlock Holmes* (1891-92). En acabar aquest cicle, es va veure obligat a iniciar una nova sèrie de relats protagonitzats per l'investigador privat: *Les memòries de Sherlock Holmes* (1892-93). Ho va fer amb la ferma intenció d'acabar per sempre amb el personatge, i en l'última de les històries, *El problema final*, va fer que caigués al fons de les cascades de Reichenbach, en enfrontar-se al seu etern enemic: el professor Moriarty. La reacció del públic va ser tan vehementment contrària –afegint-s'hi la seva mare i la seva esposa– que no va tenir alternativa: entre el 1901 i el 1902 publicava *El gos dels Baskerville*, per capítols, a la revista *Strand Magazine*, nova aventura del detectiu, en la qual simulava que la història transcorria amb anterioritat a l'accident que li causaria la mort.

Les darreres etapes

Però la insistència del públic –que, fins i tot, escrivien cartes a Sherlock Holmes perquè els ajudés a resoldre casos i que cercaven l'inexistent 221b de Baker Street on se suposava que vivia– el van obligar a reviure'l amb una complicada trama en la qual es justificava que hagués sobreviscut i que hagués estat desaparegut durant anys: *El retorn de Sherlock Holmes* (1903-04). S'hi van afegir, encara, *La vall del terror* (1914-15), *La seva última salutació* (1908-17) i *L'arxiu de Sherlock Holmes* (1924-26).

En un altre vessant com a escriptor, va publicar *El món perdut* (1912), novel·la de ciència ficció, *La guerra dels bòers* (1900) i un article en defensa de Gran Bretanya en la guerra al Sud d'Àfrica, per la qual cosa se li atorgà el títol de Cavaller de l'Imperi Britànic i el tractament de *sir*. A partir de 1924 va endinsar-se en la investigació del moviment espiritista i va escriure'n moltes obres de divulgació.

2

Sherlock Holmes

2.1

Has sentit mai parlar de Sherlock Holmes? I de l'expressió «Elemental, estimat Watson»? És molt probable que sí. De la mateixa manera que, segurament, descriuràs el famós detectiu amb un barret de caçador i fumant pipa.

Aquest personatge va protagonitzar quatre novel·les i cinc reculls de narracions breus, que es van publicar entre 1887 i 1927. Tot i que en cap de les narracions se'n repassa la biografia, l'autor va donar forma al personatge al llarg de tota la seva obra. Es pot, per tant, reconstruir-la.

Llegeix-ne el resum que tens a continuació:

Biografia de Sherlock Holmes

Va néixer el 6 de gener de 1854, i rebé el nom complet de William Sherlock Scott Holmes. De família adinerada, era nét d'una germana de l'artista francès Ejile Jean Horace Vernet. Tenia un germà més gran, anomenat Mycroft, que tenia un alt càrrec al govern. No es va casar mai ni tingué fills.

En acabar els estudis a Oxford, s'instal·là a Montague Street, molt a prop del Museu Britànic. Allà va decidir aprofitar les seves capacitats de deducció i observació i convertir-se en el primer «Detectiu Assessor Privat» del món. Aquesta tasca de detectiu la inicià amb 24 anys, el 1878, en solitari. No seria fins al 1882 quan s'associaria amb el doctor John H. Watson, al qual havia conegut un any abans a l'hospital St Bartholomew. Plegats, llogarien unes cambres on allotjar-se al cèlebre 221b de Baker Street, on residí fins que plegà de la seva tasca de detectiu, el 1904. El nombre de casos que investigà fou elevadíssim: més de sis-cents. Va deixar d'exercir de 1890 a 1893. El 1902 havia de ser nomenat cavaller per la corona britànica com a reconeixement, però va rebutjar aquest honor.

Tenia un caràcter ben peculiar: tant podia estar-se dies i nits tancat en una cambra, com llançar-se a un ritme d'activitat estressant. Intel·ligent, observador i molt bon professional, també era superb i força immodest. El disgustava que no se li reconeguessin prou els seus mèrits. Li agradava sorprendre la gent amb les demostracions de les seves deduccions. Donava importància a l'orgull i a la reputació, i considerava cabdal que l'opinió pública estigués al corrent de les seves grans gestes. Decidit a desllorigar tots els casos, fins i tot els més enrevessats, no dubtava a seguir qualsevol mètode –encara que fos il·legal– per resoldre'ls. Sovint recorria a les disfresses per aconseguir informació.

Es considerava molt poc sociable. De fet, només se li coneix un amic: el doctor Watson, que també li fa d'ajudant i el respecta i admira profundament. És qui narra la majoria de les seves investigacions. Li agrada viure sol, aïllat, i és profundament misogin. Acurat en la seva higiene i manera de vestir, també domina les convencions socials més exquisides.

Alt –feia 1,80m d'alçada–, prim, de nas aguilenc, ulls grisos i escrutadors, era àgil, fort i molt bon corredor tot i no entrenar-se físicament. Era fumador de pipa i cigars, i addicte a la cocaïna –de la qual Watson aconseguí deshabituar-lo en la seva primera etapa de col·laboració.

Entre les seves afeccions hi ha tocar el violí, escoltar música de matinada, practicar el tir al plat dins de casa seva i l'art. Profundament racionalista i seguidor de Darwin, es nega a creure en res sobrenatural. Va publicar diverses obres tècniques (entre les quals destaquen una monografia sobre la datació de documents i una altra sobre apicultura).

En la primera novel·la que protagonitza, *Estudi en escarlata*, Watson detalla minuciosament els seus coneixements sobre diversos camps:

1. Coneixements de literatura: zero.
2. Coneixements de filosofia: zero.
3. Coneixements d'astronomia: zero.
4. Coneixements de política: febles.
5. Coneixements de botànica: variables. Bé en belladona, opi i verins. No sap res de jardineria pràctica.
6. Coneixements de geologia: pràctics però limitats. Distingeix d'un cop d'ull els diferents tipus de terres. En tornar de les seves caminades m'ha ensenyat els esquitxos que li havien caigut als pantalons i, pel color i la consistència, m'ha dit de quina part de Londres eren.
7. Coneixements de química: profunds.
8. Coneixements d'anatomia: exactes però poc sistemàtics.
9. Coneixements de literatura sensacionalista: immensos. Sembla saber tots els detalls de cadascun dels horrors comesos al llarg d'aquest segle.
10. Toca el violí.
11. És un expert lluitador de bastó, boxejador i espadatxí.
12. Té bons coneixements pràctics de les lleis angleses.⁴

Sabies que...

1. En cap de les seves novel·les o narracions breus, Holmes pronuncia la frase «Elemental, estimat Watson»?
2. Que l'autor mai va descriure'l vestit amb capa? La capa va ser un recurs per a la primera adaptació cinematogràfica.
3. Que la gent creia que existia realment i que a les oficines de correus s'amuntegaven cartes dirigides al 221b de Baker Street demanant-li ajuda?
4. Que l'autor el «va matar» en la narració *El problema final* perquè estava gelós de la seva popularitat?
5. Que al dia següent de l'aparició de la revista on es publicava *El problema final* es van fer mostres públiques de dol?
6. Que va haver de ressuscitar-lo, a contracor, per pressió popular i familiar?

4. DOYLE, Arthur Conan. *Estudi en escarlata*. Barcelona: Laertes, 2005.

L'autor i el personatge

3.1

Senyala la resposta correcta, després d'haver llegit la notícia necrològica sobre Doyle i la biografia de Holmes:

1. Doyle tenia dues aficions: la literatura i...
  - a. l'espiritisme.
  - b. l'astronomia.
  - c. la medicina forense.
2. L'autor sentia pel seu personatge...
  - a. una gran estima.
  - b. molt d'orgull.
  - c. una certa gelosia.
3. El novel·lista es va iniciar en la creació literària...
  - a. animat pel seu pare, que era escriptor.
  - b. perquè era amic d'un editor.
  - c. aprofitant el temps lliure que li deixava la manca de clients.
4. La capacitat de deducció de Holmes, la va copiar...
  - a. del seu professor, Joseph Bell.
  - b. d'un pacient anomenat Moriarty.
  - c. del seu amic George Budd.
5. Per a descriure el caràcter excèntric del personatge, es va inspirar en el...
  - a. del seu professor, Joseph Bell.
  - b. d'un pacient anomenat Moriarty.
  - c. del seu amic George Budd.
6. La seva primera novel·la, *Estudi en escarlata*, ...
  - a. el va fer ric.
  - b. va passar sense gaire èxit.
  - c. li va suposar un judici per atacs a la corona.
7. *El gos dels Baskerville* simula estar escrita uns anys abans del que ho va ser realment...
  - a. perquè pogués aparèixer Watson, que ja havia mort.
  - b. perquè pogués aparèixer Holmes, que ja havia mort.
  - c. perquè narra els antecedents d'una altra novel·la, de molt èxit.
8. A més de narracions detectivesques, va escriure...
  - a. obres de ciència-ficció i espiritisme.
  - b. llibres de medicina.
  - c. dietaris de viatges.

9. Pel que fa a la temàtica sobrenatural, autor i personatge...
  - a. dubten.
  - b. discrepen totalment.
  - c. coincideixen.
10. Sherlock Holmes és...
  - a. amable.
  - b. immodest.
  - c. esbojarrat.
11. El 221b de Baker Street era...
  - a. una adreça fictícia.
  - b. l'adreça de l'autor.
  - c. l'adreça de la comissaria de policia.
13. L'expressió «Elemental, estimat Watson»...
  - a. va ser la primera que va pronunciar Holmes en intervenir per primer cop a *Estudi en escarlata*.
  - b. no apareix en cap de les narracions.
  - c. la va copiar del seu professor, que li deia: «Elemental, estimat Doyle».

4 El clima en *El gos dels Baskerville*

El clima en què transcorre aquesta novel·la és un dels factors més importants per al desenvolupament de l'argument. Per crear-lo, hi conflueixen tres elements: la localització, la climatologia i les llegendes de por.

4.1 La localització i la climatologia

Els espais són un dels elements que poden suggestionar-nos i condicionar-nos les emocions. En *El gos dels Baskerville*, a més d'una casa solitària, gran, antiga i fosca, apareix un altre espai corprenedor: el paisatge.

Si pensem en el camp anglès, potser en imaginem boscos i pastures amb ramats tranquils o delimitacions ordenades de jardins polits. En algunes zones més que en unes altres, però, hi ha un paisatge ben diferent: l'erm. Pantans estèrils i forts vents no deixen créixer la vegetació; si més no, res que no siguin herbes baixes. De climatologia dura —el temps és càutic, plujós i ventós—, l'erm és ben inhòspit per a la vida humana, per la qual cosa s'hi troben poques cases i molt solitàries.

La zona de Dartmoor —avui parc nacional— es caracteritza per aquesta tipologia de paisatge. El seu nom, de fet, en prové: *moor*, en anglès, significa 'erm'.

Cada una d'aquestes imatges és característica d'un tipus de paisatge. Pots identificar-hi el de Dartmoor?

Traslada les etiquetes amb les denominacions dels paisatges sota la imatge corresponent i escriu breument les característiques de cadascun. Busca'n informació, si et cal:

taigà	tundra	erm	aiguamoll

www.flickr.com

1. Nom:
Descripció:

ca.wikipedia.org

2. Nom:
Descripció:

www.flickr.com

3. Nom:
Descripció:

ca.wikipedia.org

4. Nom:
Descripció:

4.2 Les llegendes i la por

Has passat mai por? Algun cop has canviat la teva manera d'actuar perquè tenies por? Potser et va suggerir un soroll, un lloc, la foscor, una història de terror... Si n'has passat, exposa en aquesta taula les circumstàncies en què ocregué. Si no, imagina quines et podrien espantar:

Lloc	Ambient	Moment	Altres condicionants

Comprensió lectora

Llegeix la novel·la i, després de cada capítol, fes les activitats que et proposem.

1 Capítol u: «El senyor Sherlock Holmes»

1.1 Omple la taula amb les deduccions que Watson i Holmes fan a partir dels indicis del bastó:

Indicis a partir del bastó	Deduccions de Watson	Deduccions de Holmes
Té cops i la virolla gastada.		
Duu la inscripció: «Dels companys del CCH.»		
El bastó és una mostra de gratitud. S'oblida del bastó.	_____	
Senyals de dentadura.	_____	

1.2 Quan coneixen el propietari del bastó, qui es demostra que havia encertat les seves deduccions?

2 Capítol dos: «La maledicció dels Baskerville»

2.1 En aquest capítol es narra la llegenda que dóna títol a la novel·la i que es troba escrita en un document. Omple la fitxa següent amb les dades més importants:

Autor de l'escrit:	Destinataris:
Data:	
Trama de la llegenda:	
Objectius de l'escrit:	

2.2 Quina valoració fa Sherlock Holmes, d'entrada, de la llegenda?

2.3 La notícia del diari sobre la mort de Sir Charles Baskerville fa que el detectiu senti un interès sobtat pel cas. En la reconstrucció oficial dels fets es recullen les declaracions de diversos testimonis. Quina informació aporten?

MORT DE SIR CHARLES BASKERVILLE	
Barrymore	Localització del cadàver: Característiques de les petjades: Què va fer?
Murphy	Què va sentir?
Dr. Mortimer	Estat del cadàver:

2.4 El Dr. Mortimer aporta, però, nova informació. Quina és?

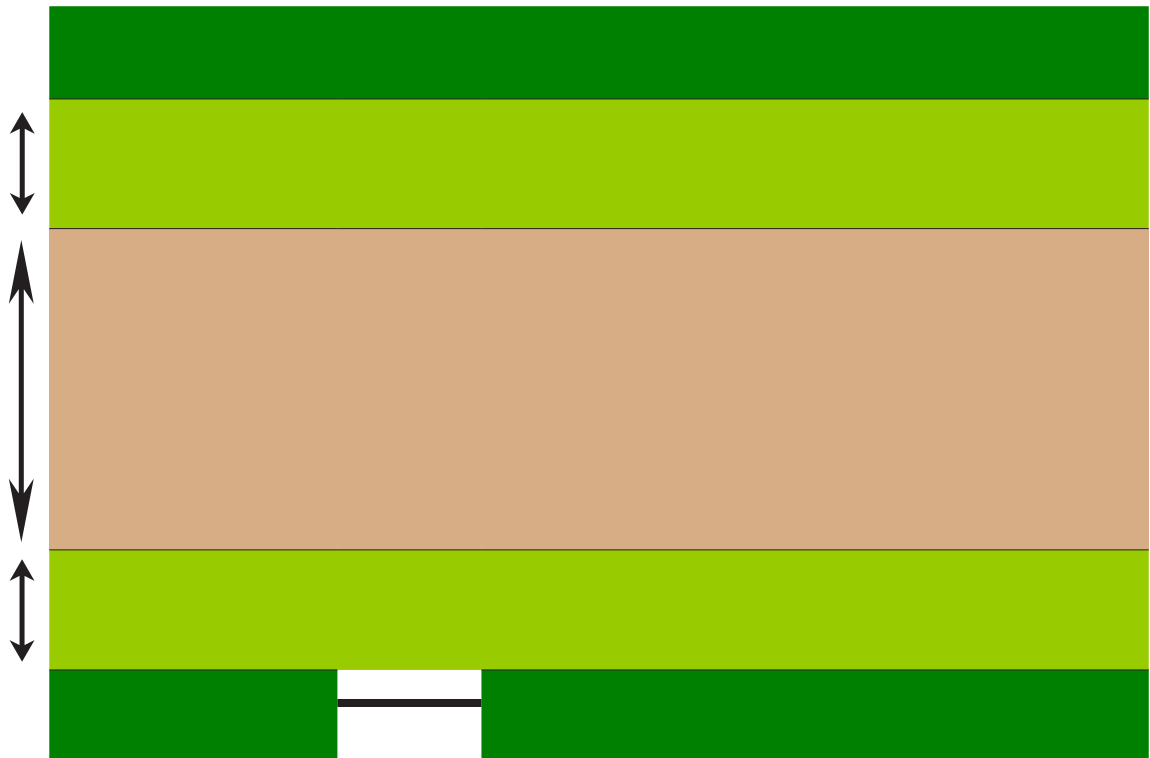
Sobre els costums de Sir Charles	
Sobre un animal	
Sobre les petjades	

2.5 Per què el Dr. Mortimer no havia informat d'aquestes qüestions a la policia?

3 Capítol tres: «El problema»

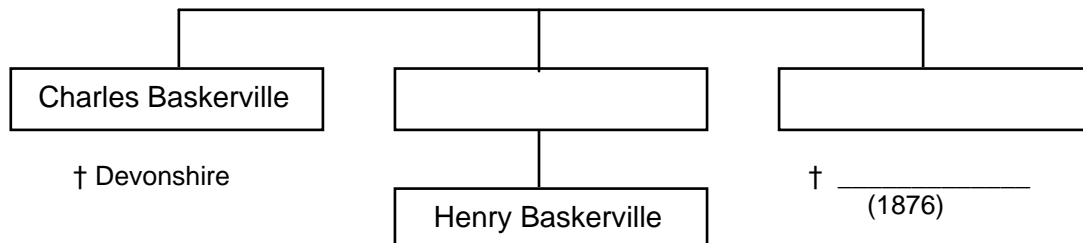
3.1 Trasllada al plànol que reproduïx l'escenari del possible crim la informació de les etiquetes (la reproducció no és a escala):

camí de sorra	sis peus	cos	petjades de puntetes	porta
teixos	50 iardes	herba	petjades de gos	erm
	a la glorieta	petjades de Sir Charles	vuit peus	

3.2 Quins fets relacionats amb la mort de Sir Charles coincideixen amb elements de la llegenda?

3.3 Completa aquest fragment d'arbre genealògic:

3.4 A qui s'assemblava força, el darrer dels tres germans?

3.5 Sobre quin aspecte demana ajuda a en Holmes, el Dr. Mortimer?

3.6 Què es proposa en Holmes, tot i que el Dr. Mortimer no li ho ha demanat?

3.7 A quines dues conclusions arriba en Holmes, tot i tenir la mateixa informació que la policia i el jutge?

4 Capítol quatre: «Sir Henry Baskerville»

4.1 Què li aconsella a Sir Henry, l'anònim que ha rebut?

4.2 De quina manera torna a demostrar Holmes la seva perspicàcia, a partir de l'examen de l'anònim? Marca les afirmacions correctes:

1. Dedueix de quin diari i de quin article s'han retallat les paraules.	
2. La persona que l'ha fet és esquerrana.	
3. Les tisores utilitzades per retallar les paraules són de fulla curta.	
4. L'exemplar del diari era d'una sala de lectura pública.	
5. La pega utilitzada és típica d'artistes bohemis.	
6. L'anònim està fet amb presses.	
7. La persona que l'ha fet tenia por de ser descoberta in fraganti.	
8. La lletra de la paraula erm, escrita a mà, és d'una persona poc il·lustrada.	
9. L'adreça del destinatari ha estat escrita en un hotel.	
10. La tinta ha estat aigualida per aprofitar la resta d'un tinter.	

4.3 Quin estrany incident ha sofert Sir Henry?

4.4 A què es refereix Sir Henry quan diu que no sap si és un cas per a un policia o per a un capellà?

4.5 Què pretén en Holmes, quan surt a passejar poc després de *Sir Henry* i el Dr. Mortimer?

4.6 Què esbrina en plena corredissa?

5 Capítol cinc: «Tres caps per lligar»

5.1 Tria la resposta correcta:

- Té, en Holmes, un conegut anomenat Johnson? Per què li ho comenta al recepcionista?
  - Sí. És un cosí que l'ajuda de tant en tant.
  - No. És una excusa per esquitllar-se a l'hotel.
  - No. És una manera d'aconseguir informació de manera indirecta.
- Quin significat pot tenir la manera de parlar de Sir Henry, vulgar i de l'Oest americà, tan diferent de la del matí?
  - Que és un impostor.
  - Que està molt aïrat.
  - Que vol demostrar que és estranger.
- Quin nou incident relacionat amb les botes de Sir Henry es produeix?
  - Les troba amb un nou anònim a l'interior.
  - Li han robat una bota vella i li han tornat la nova.
  - Li n'han regalat un parell més.
- Per què Holmes envia un telegrama a Barrymore?
  - Per saber si era a casa i descartar que fos l'home que els seguia.
  - Perquè ho prepari tot per a l'arribada de Sir Henry.
  - Per demanar-li que vagi a buscar-los a l'estació.

5. De quin tipus comença a perfilar-se que serà el mòbil del crim?
  - a. Passional.
  - b. Per venjança.
  - c. Econòmic.
6. Què farà Sir Henry, finalment?
  - a. S'instal·larà a Devonshire amb Watson.
  - b. Es quedarà a Londres, amb Holmes perquè el protegeixi.
  - c. Viurà a casa del Dr. Mortimer fins que s'aclareixi tot.
7. El cotxer diu que l'home de la barba que l'havia llogat es deia...
  - a. Dr. Watson.
  - b. Henry Baskerville.
  - c. Sherlock Holmes.
8. Els tres caps per lligar a què fa referència el títol del capítol són:
  - a. La identitat de Barrymore, saber si la mort de Sir Charles és un assassinat i l'allotjament de Sir Henry.
  - b. Establir si Barrymore és a Baskerville Hall, trobar el *Times* retallat i la informació del cotxer.
  - c. Saber on és la bota de Sir Henry, establir l'hora exacta de la mort de Sir Charles i descobrir qui els seguia a Londres.

6

Capítol sis: «Baskerville Hall»

6.1

Tot i que la mort de Sir Charles es va produir en un espai obert, el nombre tan reduït de persones que hi viuen a prop suggereix que l'assassí es troba en un cercle molt tancat. Pots fer-ne una llista?

1. _____	5. _____	9. _____
2. _____	6. _____	10. _____
3. _____	7. _____	11. _____
4. _____	8. _____	12. _____

6.2

Relaciona amb fletxes els noms dels personatges amb les accions que realitzen:

Holmes	Encarrega a Watson que observi i l'informi.
Watson	Troba Baskerville Hall esfereïdora i tènica.
Selden	Informa Sir Henry que deixarà de treballar per a ell.
Barrymore	Aconsella a Sir Henry que no surti a l'erm de nit.
Sir Henry	Fuig de la presó de Princetown i s'amaga a la zona.
	Mentre prova d'adormir-se, sent el plor d'una dona.

6.3 Què representen tots els retrats que hi ha penjats a la sala de Baskerville Hall?

7 **Capítol set: «Els Stapleton de Merripit House»**

7.1 Quin efecte causa en Watson i en Sir Henry el sol del matí?

7.2 Com reacciona en Barrymore quan se l'interroga sobre els plors sentits a la nit?

7.3 Qui dedueix en Watson que plora? Per què?

7.4 Quines són les tres causes que Watson comenci a sospitar de Barrymore?

1a _____

2a _____

3a _____

7.5 Amb quin mètode es proposa en Watson d'esbrinar definitivament si en Barrymore era o no a casa mentre un home amb barba els seguia a Londres? A quina conclusió arriba?

7.6 Stapleton i Watson tenen una llarga conversa. Stapleton demana i dona molta informació. Omple la taula:

Informació que demana	Sobre Sir Henry:	
	Sobre Holmes:	
Informació que dona	Teoria sobre la mort de Sir Charles:	
	Sobre els seus coneixements de l'erm:	
	Sobre un so que senten:	
	Motiu del seu establiment a Merripit House:	

- 7.7** Quina mostra d'antics habitants de l'erm troben?
- 7.8** Per què la Srta. Stapleton aprofita un moment que el naturalista s'ha allunyat per demanar-li que abandoni Devonshire?
- 7.9** Com justifica la Srta. Stapleton que s'hagi dirigit a Watson d'amagat del seu germà?

8 **Capítol vuit: «Primer informe del doctor Watson»**

- 8.1** Completa, amb el contingut de les etiquetes següents, el resum de la carta que Watson envia a Holmes com a primer informe:

el baronet	monòlits	desaprovació	la mort
vestuari	les cabanes	al llit	un telescopi
creences populars	Barrymore	dues setmanes	l'autorització
plorant	diferents	evitar	meniar
Sr. Frankland	pres evadit	la seva bellesa	la premsa
Dr. Mortimer	homes i dones	una espelma	l'erm
obscuritat		Princetown	

Benvolgut Holmes,

Aquestes terres són molt a) _____ de Londres. No només el paisatge i el clima: hi ha restes d' b) _____ que les poblaren antigament. Encara poden observar-se les grises cases de pedra i els c) _____ que senyalen l'emplaçament dels seus temples.

Feia temps que no us escrivia, perquè no s'havia esdevingut res d'interessant. Ara, però, les coses han canviat.

Es creu que el pres que va escapar de d) _____ fa e) _____ s'havia ocultat a l'erm. És fàcil amagar-se a f) _____, i més en un terreny tan inaccessible, però no hi ha g) _____. Així, doncs, segurament ja ha marxat. El veïnat respira tranquil.

Darrerament h) _____ mostra molt d'interès per la Srta. Stapleton. Ha quedat impressionat per i) _____. Ella sembla necessitar j) _____ del seu germà constantment i per a tot. Stapleton ens va dur a veure el lloc on se suposa que ocorregué la llegenda del terrible Hugo. Semblava que compartia les k) _____. Pel que fa al festeig de Henry amb la seva germana, Stapleton en mostra, discretament, la seva l) _____. Fa tot el que pot per m) _____ que es trobin sols.

Amb el n) _____ vam anar a veure el lloc on trobà o) _____ sir Charles. Tot era tal i com s'exposava a p) _____. Crec que sir Charles fugia d'alguna cosa que va veure a l'erm: un gos d'atura, potser? O un gos espectral i monstruós?

He conegut un nou veí: el q) _____. La seva afecció preferida és interposar litigis per qual-sevol qüestió que ell cregui que va contra les lleis. Ara passa el dia vigilant r) _____ amb

s) _____ que té per observar la volta celest. Tal canvi d'observació es deu a la seva nova fal·lera: s'ha proposat de trobar el t) _____.

El més important, però, té a veure amb u) _____. Tantes preguntes sobre el telegrama que li van enviar li va fer sir Henry, que es va molestar. Per fer-se disculpar, li va regalar tot el seu antic v) _____. La Sra. Barrymore, d'altra banda, continua fent cara d'haver-se passat les nits w) _____. Ara bé, el que us soltarà més és el meu darrer descobriment. Aquesta matinada he sentit un soroll. He sortit al passadís i he vist el majordom amb x) _____ a la mà, que caminava cautelosament. Ha entrat en una de les habitacions buides i s'ha estat uns minuts fixant per la finestra, des d'on només podia veure-hi y) _____. Molta estona després, quan ja era z) _____, he sentit que algú feia girar una clau en un pany.

He de resoldre aquest misteri com sigui.

Dr. John H. Watson

Baskerville Hall, Devonshire, 13 d'octubre.

9

Capítol nou: «La llum de l'erm»

9.1

Encercla les opcions correctes per completar el resum de la carta que Watson envia a Holmes com a segon informe:

Benvolgut Holmes,

Ahora que les coses comencen a esclarir-se, també es compliquen més. Us ho explico:

Un cop examinada la cambra on vaig descobrir Barrymore, vaig concloure que és la que té millors a) [comoditats / vistes a l'erm]. Ho vaig comentar a sir Henry, i em va dir que ell l'havia enxampat més d'un cop. La finalitat del seu comportament, però, no la sabia. Tots dos ens vam decidir a vigilar-lo de prop per esbrinar-ho.

Mentrestant, es va produir un incident ben curiós. Un dia que sir Henry em va demanar que el deixés anar tot sol a l'erm per trobar-s'hi amb la Sra. Stapleton, vaig b) [seguir-lo / tallar-li el camí] sense que em pogués veure per no faltar a les instruccions que m'havien donat. De lluny, vaig observar que la senyoreta Stapleton semblava c) [airada / complaguda]. Ahora, i abans que ells mateixos se n'adonessin, vaig veure aparèixer el germà. d) [A empentes / Enfurismat], va fer tornar la noia amb ell. De tornada cap a e) [Coombe Tracey / casa], sir Henry m'ha explicat que Stapleton s'oposa totalment al seu f) [festeig / matrimoni], i que la seva enamorada no fa més que demanar-li que g) [se'n vagi / fugin junts], assegurant-li que pateix per la seva h) [fortuna / seguretat]. A la tarda, Stapleton ha volgut i) [discutir-se / parlar] amb el nostre protegit: li ha demanat j) [batre's en un duel / disculpes] i ha justificat el seu comportament per la por que té de quedar-se l) [sense la hisenda / sol]. Li ha promès que d'aquí a tres m) [setmanes / mesos], quan se n'hagi fet a la idea, consentirà el festeig.

Us exposo tot seguit la resolució del misteri de les passejades nocturnes de Barrymore. La segona nit de la nostra investigació, van m) [lligar-lo / acorralar-lo] a la cambra en qüestió. Tal i com vaig poder comprovar, feia senyals amb n) [l'espelma / la mà] a algú de l'erm. Davant la negativa a donar-li

o) [l'arma / explicacions], sir Henry va amenaçar de p) [despatxar-lo / denunciar-lo]. Les respostes a tot plegat, les va donar q) [el fugitiu / la Sra. Barrymore], que va aparèixer en aquell moment: el senyal que feia el seu r) [marit / cunyat] significava que tenien menjar preparat per a algú que s'amaga a l'erm: el seu germà petit, que no és ningú altre que en Selden, s) [l'home de la barba / el fugitiu de Princetown].

Ens vam llançar a encalçar-lo, t) [armats / desarmats]. Aleshores fou quan, enmig de la foscor, un so esgarriós ens conglacà: l'udol d'un gos, que sir Henry identificà tot seguit com el gos dels Baskerville.

Tinc el pesar d'informar-vos que el delinqüent va u) [escapar / morir]. Però el més intrigant és que vaig descobrir la silueta d'un home v) [baix i gras / alt i prim] retallant-se en la claror w) [de la lluna / d'un fanal]. Qui devia ser aquest altre home que es trobava a l'erm?

Us demano, estimat Holmes, que abandonen els afers que us retenen a Londres i que vinguen tan bon punt us sigui possible.

Dr. John H. Watson

Baskerville Hall, Devonshire, 15 d'octubre.

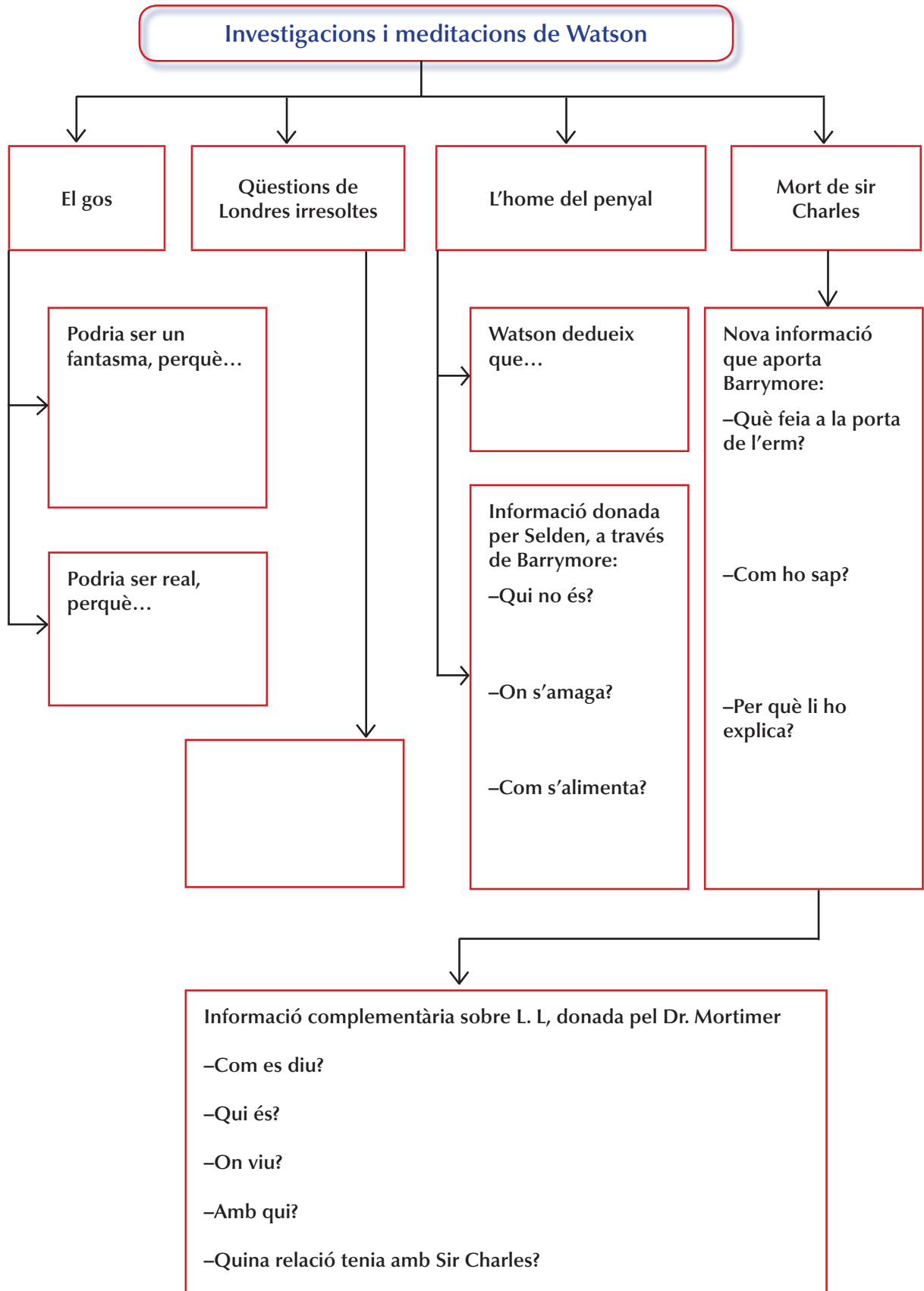

François Pagès

<http://francoisgaulier.blogspot.com/2008/10/el-gos-dels-baskerville.html>

10 Capítol deu: «Extractes del diari del doctor Watson»

10.1 Completa l'organigrama amb la informació més rellevant sobre les seves investigacions i meditacions sobre el cas:

11 Capítol onze: «L'home del penyal»

11.1 Per què a Watson no li cal revisar les seves anotacions per exposar els fets que es produïren a partir del 18 d'octubre?

11.2 Quins dos fils vol estirar en Watson per contribuir a esclarir el cas?

11.3 Quina és la primera reacció de Laura Lyons quan Watson l'interroga sobre la carta que l'ha dut allà?

11.4 Omple la taula amb les dades relacionades amb la carta que acaba recollint en Watson:

Per què el citava?	
Per què de nit?	
Per què a la porta de l'erm?	
Per què no va presentar-s'hi?	

11.5 Qui creu que és, en Watson, l'home que s'amaga a les cabanes de l'erm?

11.6 Resumeix la informació que el Sr. Frankland dóna a en Watson sobre aquest desconegut:

Presumpte individu	
Pista	
Mitjà d'observació	

11.7 Com identifica la cabana que serveix d'amagatall a l'individu que cerca?

11.8 A més d'alguns estris i de menjar, què troba en Watson a l'interior de la cabana?

11.9 Quin és el camp de visió exacte que ofereix la cabana?

12 Capítol dotze: «Mort a l'erm»

12.1 Determina quina és la resposta correcta per a les preguntes següents:

1. Qui és l'home del penyal?
  - a. Sherlock Holmes.
  - b. Selden.
  - c. Frankland.
2. Com ha sabut, aquest home, que en Watson l'esperava a la cabana?
  - a. Watson duu una colònia inconfusible.
  - b. Per la forma de les petjades de les seves botes.
  - c. Per la marca d'una punta de cigarreta que ha llançat a prop.

3. Quins són els objectius principals de la presència del detectiu?
  - a. Tenir un punt de vista diferent del de Watson, protegir-lo i vigilar l'assassí sense alertar-lo.
  - b. Confondre la policia perquè no alertin l'assassí i vigilar la zona en la distància.
  - c. Recollir informació de primera mà i amagar la seva presència.
4. Què se n'ha fet, dels informes que escrivia en Watson?
  - a. Són a Londres. Holmes no els ha llegit, però tampoc no li cal.
  - b. Holmes els rebia amb un dia de retard, només.
  - c. El criat de Holmes a Londres enviava un resum telegràficament a Coombe Tracey.
5. Què ha esbrinat en Holmes sobre Laura Lyons?
  - a. Que la seva identitat és falsa.
  - b. Que manté una relació íntima amb Stapleton.
  - c. Que pretenia casar-se amb Sir Charles.
6. El detectiu revela una dada nova sobre la Srta. Stapleton.
  - a. És immensament rica, però el germà no ho sap.
  - b. Està casada, secretament, amb un aristòcrata de Londres que s'ha arruïnat.
  - c. No és la germana d'Stapleton, sinó la seva esposa.
7. Holmes revela a en Watson la identitat de l'assassí. Qui és?
  - a. Stapleton.
  - b. Barrymore.
  - c. Frankland.
8. Si el detectiu ja ha descobert qui és l'assassí, per què no dona per concloua la investigació?
  - a. En el fons, dubta.
  - b. Vol descobrir el mòbil.
  - c. Vol recollir proves.
9. Quin esdeveniment interromp la conversa entre Holmes i Watson?
  - a. Apareix la Srta. Stapleton i han de dissimular.
  - b. Se sent l'udol d'un gos i un crit desesperat.
  - c. Barrymore ve a buscar en Watson perquè Sir Henry ha desaparegut.
10. Quina importància té la roba que duu el cadàver en la seva identificació?
  - a. Primer pensen que és Sir Henry, perquè duu la seva roba.
  - b. Reconeixen l'uniforme dels presidiaris. L'identifiquen com a Selden.
  - c. Creuen que és un pastor. Duia la roba d'un pastor assassinat dos dies abans.

11. A què es refereix Holmes quan diu «el pobre home ha mort per culpa de la roba»?
  - a. Frankland l'ha mort a trets, en veure que anava vestit de presidiari.
  - b. El gos ha reconegut la roba de Sir Henry, del qual havia olorat una bota (robada a Londres).
  - c. L'han confós amb Watson, de qui duia una jaqueta i a qui l'assassí volia eliminar perquè s'està apropant massa a la seva descoberta.
12. Stapleton s'apropa als dos amics mentre observen el cadàver. Per quin fet s'interessa especialment?
  - a. Per si reconeixen el cos.
  - b. Per si han vist la seva germana.
  - c. Per si han sentit l'udol d'un gos.
13. Quina informació aporta Stapleton sobre Sir Henry, que posa el baronet en una situació perillosa?
  - a. L'havia convidat a sopar. Això el fa sortir de casa de nit.
  - b. La seva germana l'esperava a l'erm. Allà és molt vulnerable.
  - c. Selden el busca per robar-li diners i poder fugir. És molt violent.
14. En què menteix Holmes a Stapleton? Per què?
  - a. Assegura que sap on és el gos, per descobrir-lo quan vagi a canviar-ne l'amagatall.
  - b. Afirma que ja ha detingut l'assassí perquè no vol que sàpiga que encara no se n'ha sortit.
  - c. Li diu que dona el cas per tancat i que l'endemà torna a Londres, perquè no se senti vigilat.
15. Holmes no avança el pla que ha ideat, però sí el nom de dues persones a qui demanarà col·laborar-hi. Qui són?
  - a. Laura Lyons i Sir Henry.
  - b. La Srta. Stapleton i Sir Henry.
  - c. Barrymore i Watson.

13 Capítol tretze: «Parant la xarxa»

13.1 Escribe una **V** o una **M** en la casella de la dreta, segons si les afirmacions són veritat o mentida:

1. El matrimoni Barrymore s'alegra profundament de la mort de Selden.	
2. Watson, Holmes i Sir Henry denuncien Barrymore a la policia per haver ajudat un fugitiu.	
3. Holmes demana la col·laboració de Sir Henry, però no li n'explica els motius.	
4. D'entre tots el retrats familiars que Sir Henry té penjats, a Holmes li crida l'atenció especialment el d'Hugo Baskerville.	
5. Les faccions del malvat Hugo són similars a les d'Stapleton.	
6. El mòbil de l'assassinat és econòmic: l'assassí pretén cobrar l'herència dels Baskerville.	
7. Holmes i Watson accepten d'acompanyar Sir Henry a sopar a casa dels Stapleton	
8. Sir Henry ha de fer creure a Stapleton que tornarà a casa amb cotxe.	
9. Holmes espera la col·laboració de Lestrade, al qual ha enviat un telegrama.	
10. La Sra. Laura Lyons ja sabia qui era en realitat la Srta. Stapleton.	
11. La Sra. Laura Lyons descobreix que ha estat utilitzada i enganyada per Stapleton.	

Les aventures del detectiu Sherlock Holmes són narrades pel seu ajudant Watson, que també hi participa de primera mà. Imagina que aquest personatge pren notes dels esdeveniments, per poder exposar-los després amb tot detall. Ordena-les per reconstruir el clímax de la novel·la, narrada en primera persona:

Holmes es preocupa per l'arribada imminent de la boira.

Lestrade es queda amb la dona. Holmes i jo acompanyem Sir Henry a casa.

Comprovo que el gos duu part del cap pintat amb fòsfor.

Escorcollem la casa, però no trobem ni rastre d'Stapleton.

Veiem un gos enorme, negre, d'ulls brillants i part del cap luminiscent.

Amagats, fem guàrdia davant Merripit House.

Per la finestra, veig que Sir Henry i Stapleton sopen. La Sra. Stapleton no és amb ells.

La Sra. Stapleton declara que el seu marit deu haver fugit al fangar.

Arribem a la conclusió que Stapleton deu haver estat engolit pel fang.

Troblem la Sra. Stapleton emmordassada en un cambra tancada amb clau.

Holmes, Lestrade i jo fem tornar el cotxer a Coombe Tracey.

Holmes mata el gos a trets quan ja atacava Sir Henry.

15 Capítol quinze: «Visió retrospectiva»

15.1 Decideix quina de les dues opcions és la segona meitat correcta per completar les frases:

1. Stapleton era

a. el fill bastard de Sir Charles.

b. fill de Rodger Baskerville.

2. Casat, va robar diners públics i fugí a Anglaterra amb el cognom

a. Stapleton.

b. Vandeleur.

3. Va fer de professor, però

a. l'escola va caure en el descrèdit.

b. va assassinar un company i fugí.

4. Va establir-se al sud d'Anglaterra

a. com a Stapleton.

b. com a Vandeleur.

5. Per heretar dels Baskerville

a. va aprofitar-se de la llegenda.

b. va fer que semblés que Sir Charles s'havia suïcidat.

6. Va comprar i amagar un gos ferotge

a. al soterrani de Merripit House.

b. al fangar de Grimpen.

7. La seva esposa, la Sra. Stapleton,

a. volia enamorar Sir Charles.

b. no volia col·laborar en el pla.

8. Va prometre matrimoni a L. Lyons

a. si aconseguia el divorci.

b. si junts assassinaven Sir Charles.

9. Va evitar que L. Lyons es presentés a la cita amb Sir Charles

a. i el va fer perseguir pel gos.

b. i va presentar-s'hi ell per dur-lo a Merripit House.

10. Va espiar *sir* Henry, a Londres. Mentrestant, la seva dona

a. envià un anònim a Sir Henry.

b. va robar les botes a Sir Henry.

11. Volia una bota de Sir Henry per

a. fer-lo creure que es tornava boig.

b. fer que l'ensumés el gos.

12. Mentre era a Londres, el seu gos

a. devorava ovelles per l'erm.

b. era vigilat pel criat Anthony.

13. Holmes ja sospitava dels Stapleton a Londres

a. pel perfum femení en l'anònim.

b. perquè la descripció de l'home de la barba encaixava amb ell.

14. Holmes s'amagava a Devonshire

a. per vigilar l'assassí sense alertar-lo.

b. per investigar un altre cas alhora.

15. Holmes usà Sir Henry d'esquer

a. per saber si el gos era real.

b. per atrapar l'assassí in fraganti.

16. Stapleton va lligar la seva dona

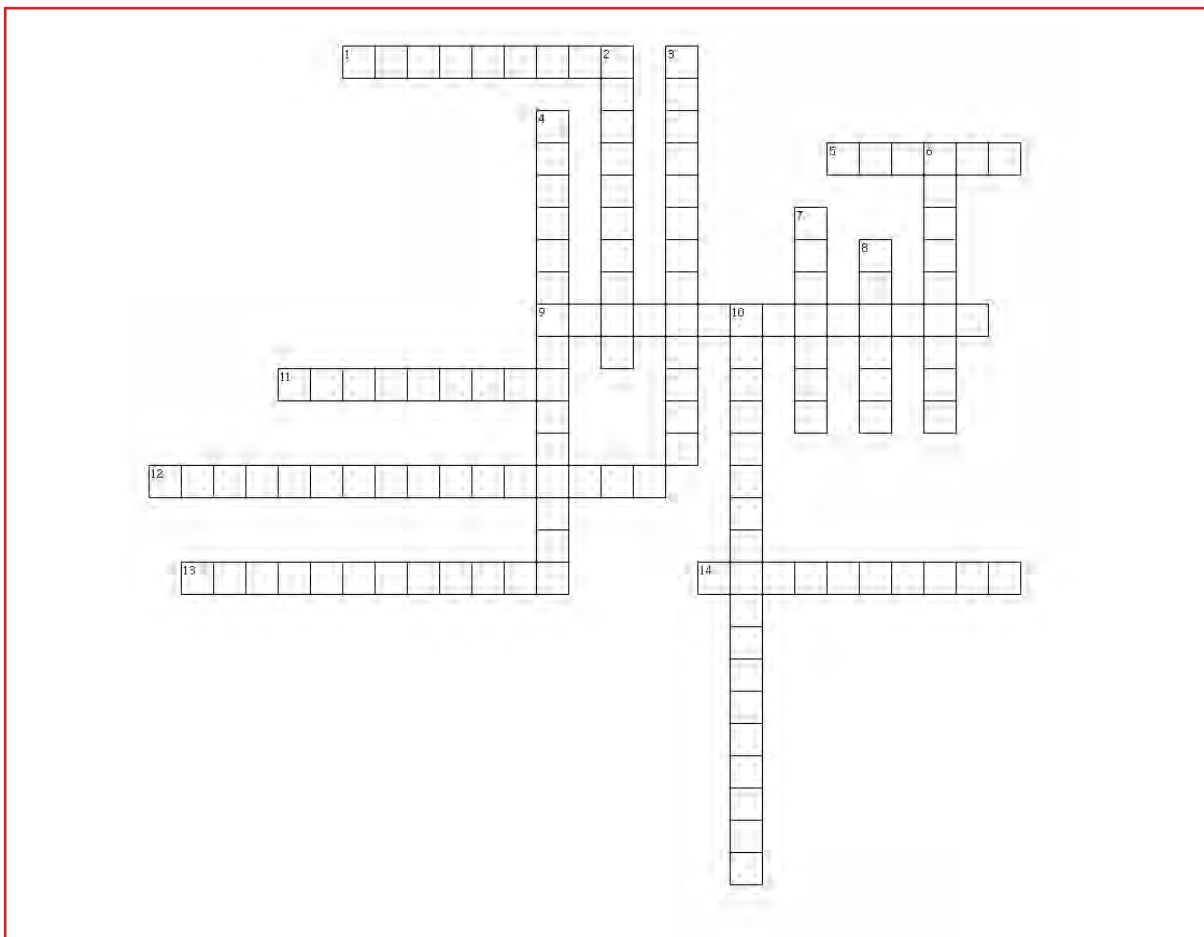
a. perquè estava enamorada de Sir Henry i volien fugir junts.

b. perquè no li desbaratés els plans.

Després de Llegir

1 Qui és qui?

- 1.1 Recordes qui és cada personatge de la novel·la? Escriu-ne els noms en aquests mots encreuats amb l'ajuda de les pistes que hi ha a continuació:

Horizontals

1. Apassionat dels tribunals i els litigis legals.
5. Observador, narrador i ajudant lleial.
9. Prestigiós professional, desvetllador de misteris.
11. Servent fidel al seu amo, però encara més a la seva esposa.
12. Dissortat hereu d'una gran fortuna.
13. Protectora del germà, encara que aquest sigui la pell del dimoni.
14. Còmplice innocent.

Verticals

2. Metge que viu al límit entre la raó i la superstició.
3. En un arbre genealògic, ocuparia un lloc equivocat.
4. Malvat que trobà la mort a l'erm, generacions enrere.
6. Quan es tracta de matar, tant li és un home com una papallona.
7. Criat sense frase. Cuidador de gossos.
8. De tant anar pel camí, en surt caient d'una bona alçada.
10. La seva mort el llançà a la fama.

1.2 En aquesta novel·la, la veu narrativa i l'acció se centren en Sherlock Holmes, el Dr. Watson i Sir Henry. La resta de personatges –tot i que hi ha diferències entre ells– tenen aparicions força reduïdes i, aparentment, anecdòtiques. Tanmateix, per a la trama dels fets són molt importants.

Uneix amb fletxes els noms dels personatges de la columna de l'esquerra amb els fets que protagonitzen i que són cabdals per a l'argument:

1. Dr. Mortimer

2. Sra. Barrymore

3. Selden

4. Frankland

5. Laura Lyons

6. Srta. Stapleton

7. Anthony

8. Hugo Baskerville

a. Guia els passos de Holmes i Watson a l'erm.

b. És confós pel gos amb Sir Henry.

c. L'assassí la utilitza per fer que Sir Charles surti de casa, sol, de nit.

d. El comportament excessivament gelós del suposat germà augmenta la tensió.

e. Planteja el cas a Holmes.

f. El seu perfum posa Holmes sobre la pista.

g. La seva ocultació a l'erm provoca que un veí vigili la zona estretament.

h. És la causa per la qual el fugitiu tria l'erm per amagar-se.

i. És l'origen de la llegenda, al voltant de la qual l'assassí idea el pla.

j. Cercant en Selden, dóna a Watson les claus de l'amagatall de Holmes.

k. Dóna la primera informació sobre els veïns de la zona.

l. Té cura del gos mentre l'assassí és a Londres.

2 El detectiu

2.1 Un dels principals motius pels quals les novel·les de Sherlock Holmes van tenir tant d'èxit va ser la personalitat, ben particular, del protagonista. Assenyala les característiques que el defineixen:

intel·ligent	curiós	rude	orgullós	superb	dèbil
dubitatiu	immodest	bohemi	fals	malfactor	determinatiu
insociable	misogin	irònic	polit	despistat	educat
fort	resolutiu	culte	veloç	supersticiós	avariciós
ximple	planificador	violent	cruel	observador	racionalista

2.2 A finals del segle XIX, Holmes no disposava dels avenços en investigació de què gaudeixen la policia i els detectius actualment. Suplia aquesta manca amb grans dosis de capacitat d'observació i deducció, i coneixements en diverses disciplines, com ara la geologia o la química.

Tal i com ell diu:

...sospesem diferents possibilitats i n'escollim la més clara. Vet aquí l'ús científic de la imaginació, però sempre partim d'una base real des d'on començar les especulacions.
(p. 59)

Ara bé, els seus mètodes podrien haver estat diferents si hagués tingut a l'abast alguns dels recursos que existeixen actualment. Digueu quins hauria pogut utilitzar per a aquest cas, quan o on els hauria utilitzat i què hauria esbrinat. Us aconsellem que visioneu el vídeo *Què fa la policia científica dels Mossos d'Esquadra?* (<http://www.tv3.cat/videos/376399>) o la botiga virtual per a espies *SpyShops* (<http://www.spyshops.com>)

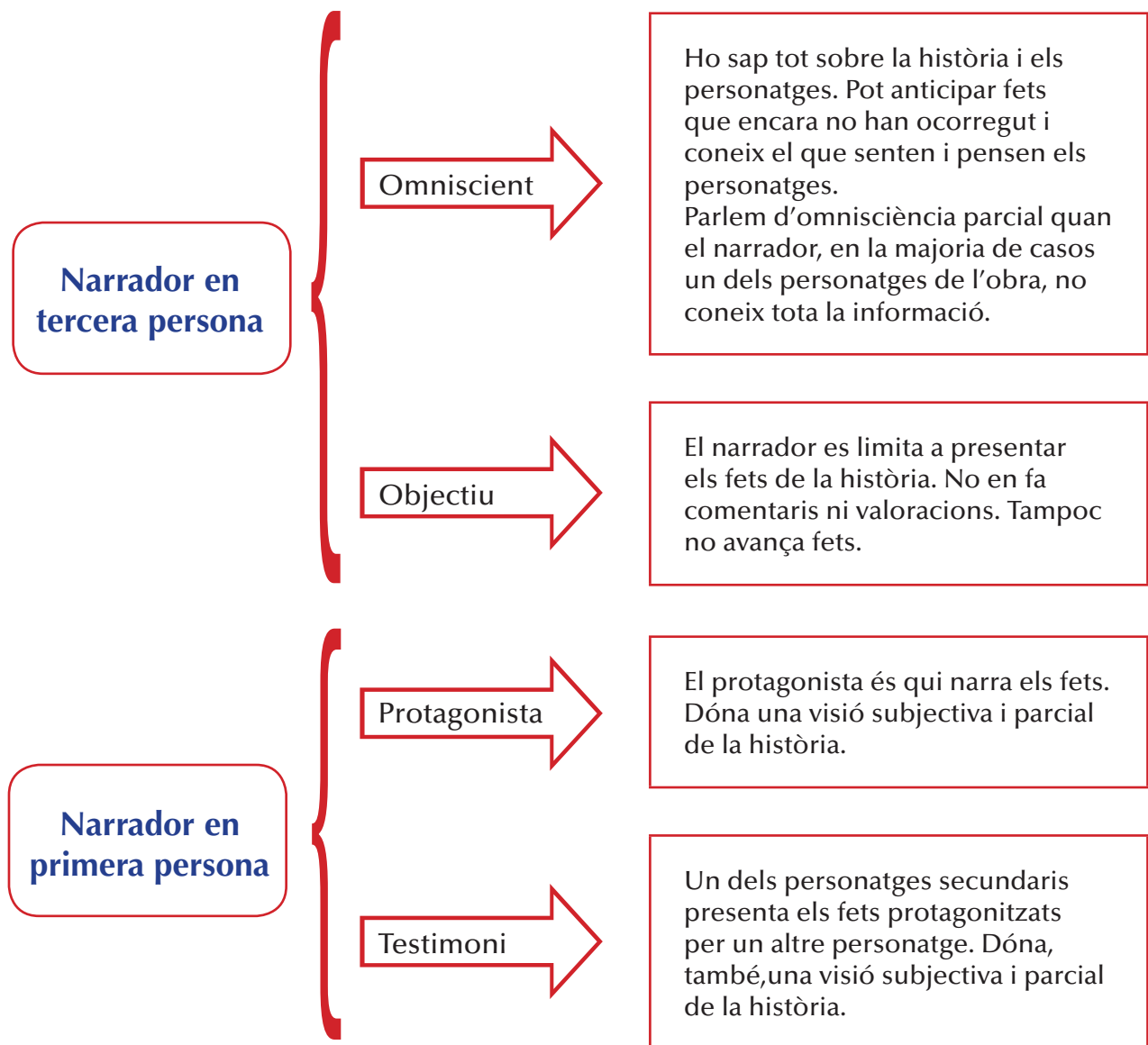
Exemple:

Recurs	Quan / On	Què hauria esbrinat
Visor per temperatura.	Emboscada a Stapleton.	Hauria evitat les dificultats de la boira i hauria vist abans Sir Henry i el gos.

3 El narrador

3.1 El narrador d'*El gos dels Baskerville* és en Watson, que també hi apareix com a personatge. De la posició que ocupa el narrador en la història, de la seva perspectiva, depèn el punt de vista narratiu.

Els tipus de narradors existents són diversos:

De quin tipus és el narrador d'*El gos dels Baskerville*? Justifica la resposta.

- 3.2** Holmes demana a en Watson que s'instal·li amb Sir Henry a Baskerville Hall, i li dóna un encàrrec molt concret:

El senyor Sherlock Holmes m'acompanyà a l'estació i em donà els últims consells i instruccions abans d'anar-me'n.

–Watson, no vull influir sobre el vostre pensament suggerint-vos teories o sospites –va dir–. L'únic que vull que feu és informar-me estrictament dels fets, però amb tots els ets i uts. Les suposicions, deixeu-me-les a mi. (p. 87)

Watson es converteix en els ulls i les orelles de Holmes i, ahora, del lector, que no té accés a més informació que la que aquest personatge li ofereix. En aquest joc es troba una de les claus de la novel·la.

a) Creus que Watson compleix la tasca d'observar i informar diligentment i correctament? Se'l pot considerar un ajudant eficaç?

- b) Amb la informació que en Watson ofereix, has estat capaç de deduir qui era el criminal?
- c) Holmes li diu que li deixi les suposicions per a ell. No obstant això, el lector és testimoni de les seves meditacions i deduccions; és evident que intenta aplicar el mètode deductiu de Holmes. Les seves conclusions t'han fet confondre en algun moment?
- d) És, en Watson, un bon detectiu? Quines mancances té respecte d'en Holmes?
- e) Per què creus que l'autor dóna la veu narrativa a en Watson?
- f) En què canviaria la història si fos en Holmes qui l'expliqués directament?

3.3

Llegeix el fragment següent:

Mai no m'havia afalagat d'aquesta manera i he de reconèixer que les seves paraules em van omplir de satisfacció, ja que tot sovint m'havia ferit amb la indiferència que mostrava davant la meua admiració envers ell i dels meus intents per divulgar els seus mètodes. D'altra banda, m'enorgullia pensar que començava a dominar els seus procediments, ja que la manera com els havia posat en pràctica havia meregut la seva aprovació. [...]

–Interessant, però elemental –va dir mentre tornava cap al seu cantó preferit del sofà–. Certament, el bastó presenta alguns indicis que ens serveixen de base per fer diverses deduccions.

–Que m'ha passat per alt alguna cosa? –vaig preguntar, amb to altiu–. Confio que no se m'hagi escapat res d'important.

–Em sap greu dir-vos, benvolgut Watson, que gairebé totes les conclusions que n'heu tret eren errònies. Si us he de ser franc, quan us he comentat que m'estimulàveu, el que volia dir és que, sovint, les vostres equivocacions m'han conduït a la veritat. (p. 13-14)

Quin tipus de relació s'estableix entre Holmes i Watson?

3.4

Llegeix el comentari següent, de l'especialista en gènere policíac Jerry Palmer:

Watson contribueix a distanciar el lector del detectiu. És una necessitat estructural perquè les secretes deduccions del detectiu ens semblin versemblants: al narrador se li ensenyen les claus, però no té prou enginy per valorar-ne el significat i transmetre'l al lector. A més, Watson ens condueix, fins i tot ens anima, a admirar el detectiu, i permet que a la revelació final la trama sigui més fàcilment manipulable.⁴

Estàs d'acord amb aquesta opinió? Comenteu-ho oralment a l'aula.

4

El criminal

4.1

La genialitat detectivesca de Sherlock Holmes es fa palesa quan s'oposa a un criminal que també actua de manera genial. En el fons, Holmes admira la intel·ligència del delinqüent que persegueix en aquesta aventura:

Que n'és de murri, aquest bergant! Sabia el nostre número, sabia que sir Henry Baskerville havia vingut a consultar-me, s'ha adonat de qui era quan m'ha vist a Regent Street, s'ha imaginat que agafaria el número del cotxe i que localitzaria el cotxe, i per això li ha donat aquest missatge tan audaç per a mi. Creieu-me, Watson, aquest cop ens ha tocat un rival que és digne del nostre tremp. Aquí, a Londres, m'ha guanyat la partida. (p. 86)

---

4. PALMER, Jerry. Thrillers: *Genesis and Structure of a Popular Genre*. Londres: Edward Arnold, 1978; p. 99.

Omple aquesta taula amb els detalls del crim: el mòbil, la metodologia, els recursos necessaris i les persones que en són còmplices:

Mòbil		
Metodologia		
Què necessita?	Recursos materials	Recursos psicològics
Còmplices: a) Qui són? b) Saben que ho són? c) Com hi participen? d) Com aconsegueix involucrar-los?	a) Núm. 1: b) c) d)	a) Núm. 2: b) c) d)
Autor material del crim		
Únic testimoni dels fets		

4.2 Quins d'aquests adjectius qualifiquen l'assassí? Indica'ls:

intel·ligent	curiós	rude	orgullós	superb	dèbil
dubitatiu	immodest	bohemi	fals	malfactor	determinatiu
insociable	misogin	irònic	polit	despistat	educat
fort	resolutiu	culte	veloç	supersticiós	avariciós
ximple	planificador	violent	cruel	observador	racionalista

4.3 Repassa ara els adjectius que has senyalat per descriure Sherlock Holmes (activitat 2.1.). Quines característiques comparteixen el detectiu i el criminal?

5.1

En la novel·la, el suspens i la tensió van en augment a mesura que els esdeveniments s'acumulen, molt pocs dels quals es resolen abans que Holmes reaparegui en escena. Podries ordenar-los? Trasl·lada els fets de les etiquetes al diagrama. Alguns ja hi apareixen:

Sir Henry rep un anònim.

La Srta. Stapleton confon Watson amb Sir Henry i li demana que marxi.

Barrymore menteix en negar que és la seva dona qui plora a les nits.

Watson veu la silueta d'un home alt i prim a l'erm.

El Dr. Mortimer explica la llegenda dels Baskerville.

A Stapleton li disgusta que Sir Henry festegi la seva germana.

El Dr. Mortimer exposa les circumstàncies de la mort de Sir Charles.

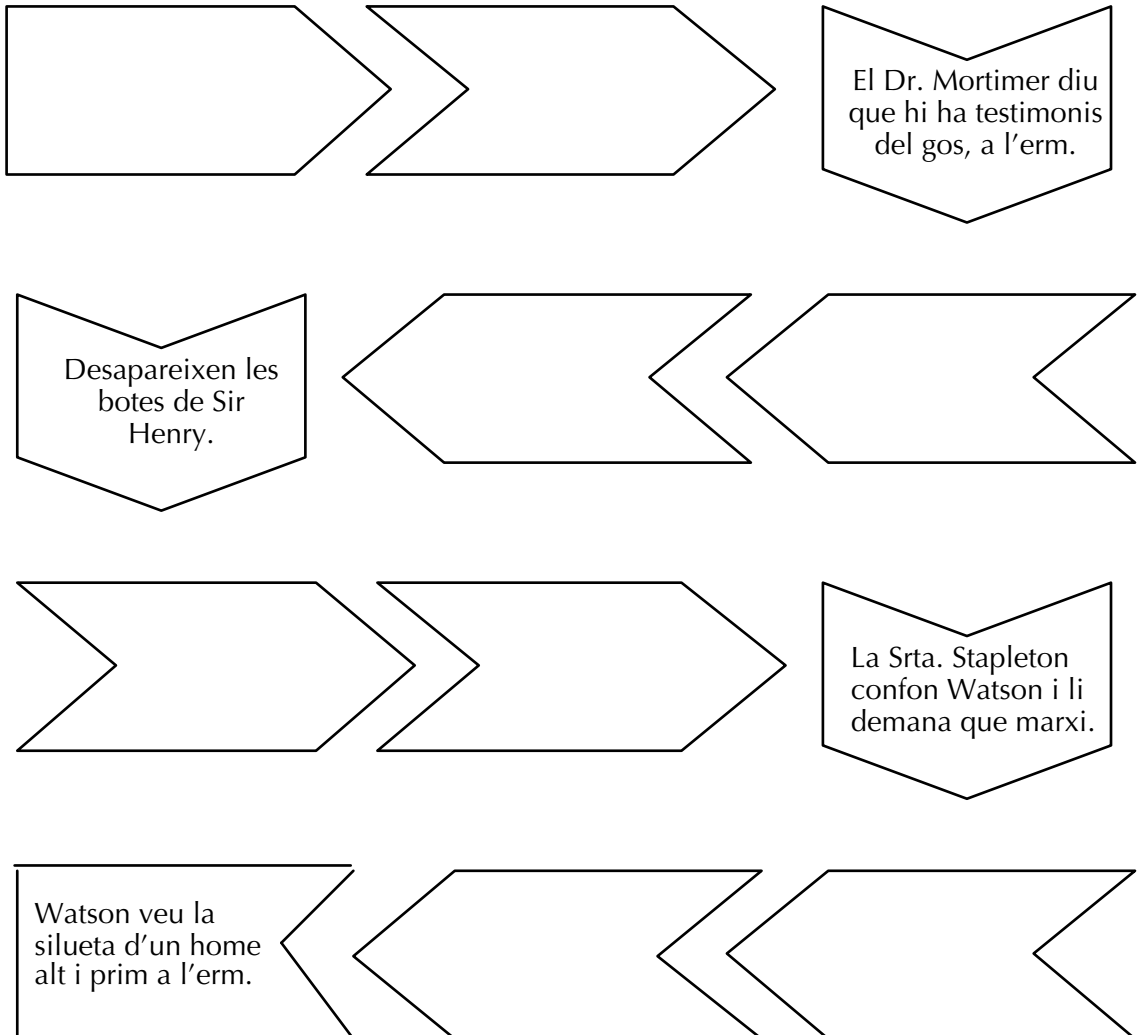
Barrymore fa senyals amb una espelma des de la finestra.

Watson sent un soroll molt estrany a l'erm, mentre parla amb Stapleton.

Un home segueix Sir Henry, a Londres.

Desapareixen les botes de Sir Henry.

El Dr. Mortimer diu que hi ha testimonis del gos, a l'erm.

5.2 Conan Doyle havia escrit, sovint, històries detectivesques que es publicaven en revistes i a la premsa en forma de fulletó. Això significava que el lector disposava, a cada entrega, d'un sol capítol. Calia, doncs, que el lector quedés en suspens fins a la propera. Com creus que ho feia? Es percep aquest estil en *El gos dels Baskerville*?

5.3 La reaparició de Holmes, a les cabanes de l'erm, significa la revelació de la identitat de l'assassí. Encara queda força història per davant, però. Per al lector, saber qui ha comès el crim ja no és un interrogant. Què és el que queda per descobrir?

5.4 Durant la lectura de l'obra, potser t'haurà semblat irrellevant algun dels fets narrats. A mesura que has avançat, però, hauràs descobert que tots els detalls, fins i tot els més aparentment inconnexos, són importants. Aparella els fets de la columna de l'esquerra amb el seu significat, que trobaràs a la columna de l'esquerra:

Rodger Baskerville s'assemblava molt a Hugo Baskerville.	Cal que el gos ensumi alguna cosa de la seva propera víctima.
Desapareixen les botes de Sir Henry.	Morirà en lloc de Sir Henry.
A l'erm hi ha les restes d'habitacles prehistòrics.	El gos perseguirà Selden, a qui confondrà per l'olor de la roba.
Un fugitiu s'amaga a l'erm.	Ajuda en Holmes a investigar sobre el seu passat.
Frankland cerca el fugitiu amb el telescopi.	Holmes tindrà un amagatall per investigar.
Sir Henry decideix no denunciar Barrymore.	Guanya temps: en aquest període ja l'haurà assassinat i no es descobrirà que és la seva esposa.
Sir Henry regala la seva roba vella a Barrymore.	Donarà a Watson la pista d'on s'amaga l'home de la silueta.
Sir Henry s'enamora de la Srta. Stapleton.	Posa Watson sobre la pista de Laura Lyons en parlar de la carta cremada.
Stapleton imposa un termini de tres mesos a Sir Henry perquè festegi la seva germana.	I Frankland, a Rodger. Per això, Holmes s'adona que és un Baskerville, en veure els retrats.
Stapleton explica a Watson que havia estat professor.	Stapleton es comporta d'una manera sospitosa.

5.5 Algun dels detalls de l'activitat anterior t'ha fet sospitar d'algun personatge? Quin? Has encertat l'assassí o, almenys, el motiu pel qual el detall era rellevant?

5.6

En la dècada dels anys vint del segle passat, l'escriptor de novel·les de detectius Ronald Knox va fer una llista amb les normes o convencions que habitualment seguien les obres d'aquest gènere. Algunes, les trobaràs a continuació. Digueu, en cada cas, si *El gos dels Baskerville* les compleix o no i de quina manera:

El criminal ha de ser mencionat a la primera part de la història, però no pot ser algú els pensaments del qual el lector pugui seguir fàcilment.	
Tots els factors sobrenaturals són anul·lats d'antuvi. No es consideren.	
No pot haver-hi més d'una cambra o passadís secrets.	
El detectiu no pot ser qui hagi comès el crim.	
El detectiu ha d'anunciar qualsevol dada que pugui ajudar a resoldre el cas.	
L'amic del detectiu no ha d'amagar al lector cap de les seves meditacions; la seva intel·ligència ha de ser lleugerament inferior que la del lector mitjà.	

5.7

A *El gos dels Baskerville*, la novel·la gòtica i la novel·la detectivesca es troben per formar una obra que presenta elements propis de la novel·la de terror, de la novel·la d'aventures i del realisme de la novel·la de detectius.

Holmes rebutja qualsevol tipus de superstició i considera que tots els fets són explicables de manera racional. Ara bé, en l'obra apareixen elements de les dues tipologies:

a) Quins elements de la novel·la poden considerar-se sobrenaturals o supersticions i quins racionals? Apunta'ls:

Elements sobrenaturals o supersticions	Elements racionals

b) Què és, per tant, la novel·la? Una obra que parla d'allò sobrenatural o una obra que defensa el racionalisme?

c) Creus que hi ha, en aquesta contraposició entre el que és sobrenatural i el que és racional, alguna influència de l'època en què va ser escrita?

d) Podria, l'obra, deslliurar-se dels elements sobrenaturals? Per què?

6 El text

El gos dels Baskerville és un exemple de gènere narratiu. Conté, tanmateix, altres tipologies textuais: a més de narració breu (en forma de llegenda), hi trobem cartes, notícies i nombroses descripcions (tant físiques com psicològiques). Els diàlegs, molt fluids, també són importants.

6.1 En el capítol 9 es produeix una escena curiosa. El lector presencia un diàleg (a través dels ulls i els mots de Watson), però no el sent. Te l'imagines?

- En grups de tres, escriviu el diàleg que sostenen Sir Henry i la Srta. Stapleton, en el qual irromp Stapleton. Comenceu des que es troben fins que la Srta. Stapleton marxa amb el seu germà.
- Després, representeu-lo a l'aula i compareu les diverses versions que n'heu fet. Són gaire semblants? Quines diferències hi trobeu?

Podeu començar de la manera següent:

SIR HENRY [*Dret, nerviós, mirant cap al camí*]: Srta. Stapleton! [*Pausa*] Srta. Stapleton... M'alegro profundament de veure-us...

SRTA. STAPLETON [*Sense somriure*]: Sir Henry... No dispo de gaire temps... Espero que entengueu que...

SIR HENRY: Oh! No voldria pas entretenir-vos més del que us complagui... És només que volia comunicar-vos una cosa que sens dubte...

SRTA. STAPLETON [*Tallant-lo impacient*]: Escolteu-me, si us plau.

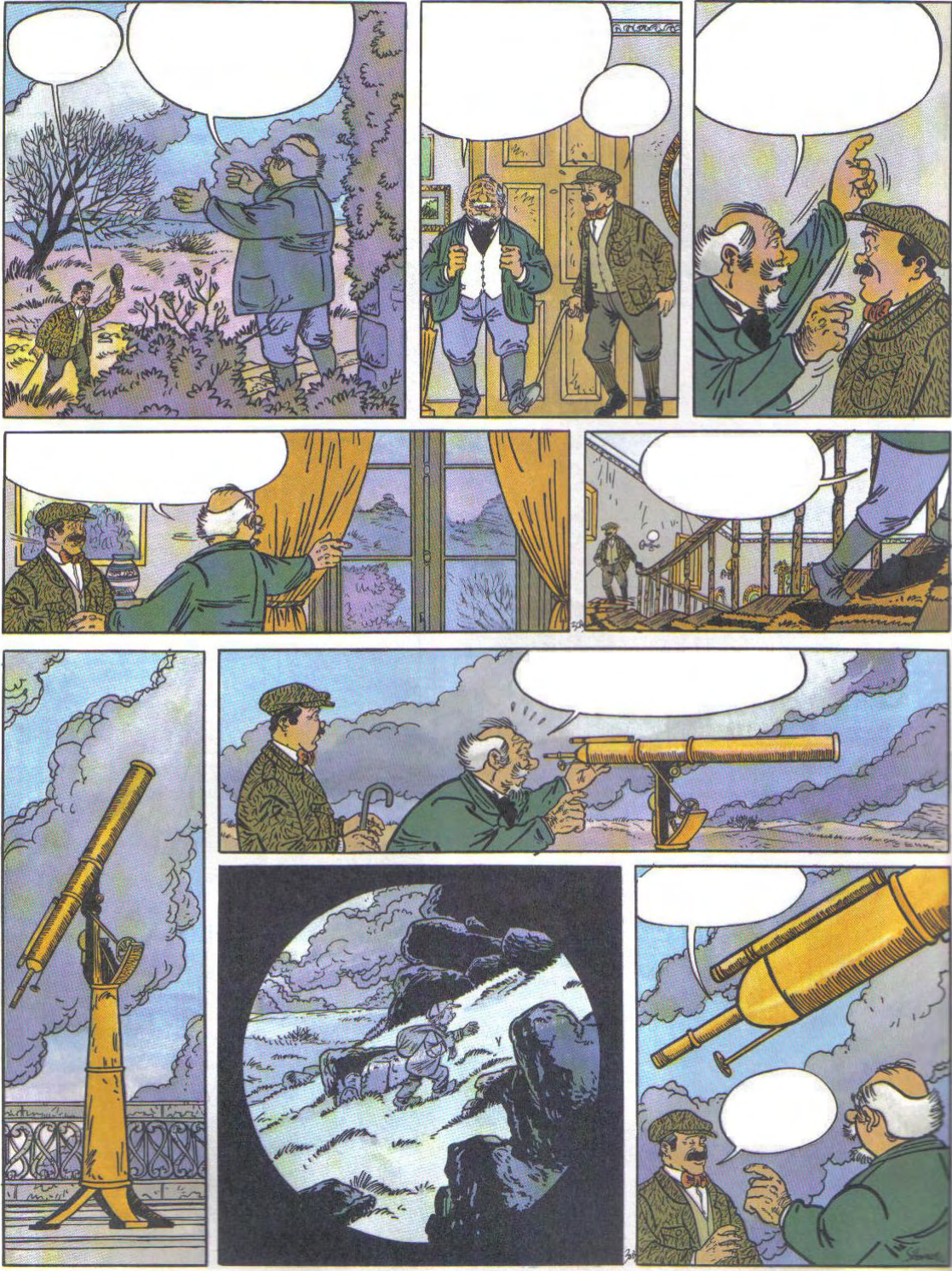

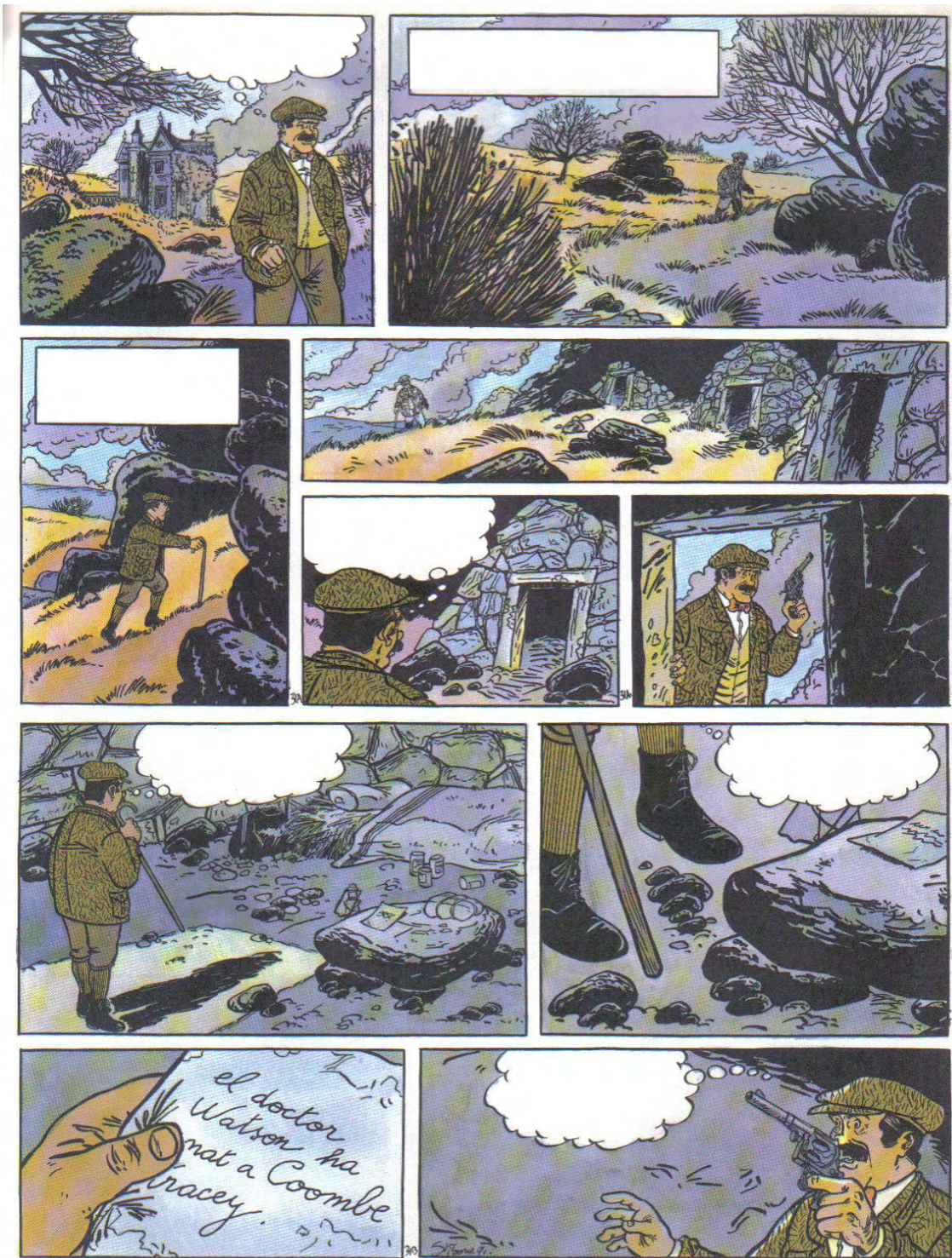
6.2 En els còmics es combinen textos i imatges, les quals, a causa de la brevetat forçosa del text, han de ser molt expressives.

Observa atentament les vinyetes següents,⁵ pertanyents a l'adaptació d'una escena de la novel·la que has llegit. Pots identificar-la? Un cop hagi determinat a quin moment correspon, escriu-hi els textos (diàlegs, veu narrativa i monòleg interior):

---

5. DOYLE, A. C., DUCHÂTEAU, A. P. Stibane. *Sherlock Holmes. El gos dels Baskerville*. Barcelona: Timun Mas, 1992.

6.3 La primera informació que Sherlock Holmes té sobre la mort de Sir Charles és la que recull la premsa, que se'n fa ressò. Com seria la notícia sobre la resolució del cas? Redacteu-la, en grups, tenint en compte:

- Ha de ser una notícia de plana completa.
- Ha de tenir titular, imatges, peus de foto, el cos del text i frases destacades.
- Ha d'incloure declaracions de testimonis.
- Recordeu que en la notícia que llegeix el Dr. Mortimer, no es menciona que la mort de Sir Charles hagi pogut ser un crim.

6.4 Sens dubte, Holmes s'avindria a exposar com van esdevenir-se els fets i quines van ser les seves estratègies. El reconeixement a les seves aptituds no li semblaria sobrer. Fes un salt en el temps i imagina't que, avui, pots entrevistar-lo en un programa de televisió.

En parelles, improviseu l'entrevista oral per a la resta de companys i companyes. Tot i que han de tenir punts en comú, repartiu els temes següents entre els grups, de manera que no sigueu més de tres grups els qui us centreu en el mateix:

- El paper de les dones en tot l'afer.
- Relació amb Watson: com a ajudant, com a amic.
- Comportament de Sir Henry.
- El criminal.
- Les supersticions.
- La seva preparació professional.
- Les pistes.
- El futur dels personatges.

Mireu de dramatitzar el to, la postura i l'actitud de Holmes i de qui l'entrevisti.

6.5 A més de còmics, les aventures de Sherlock Holmes s'han adaptat nombroses vegades en sèries de televisió -incloses les de dibuixos animats- i al cinema. El gener de 2010 se n'estrenava a Catalunya una altra adaptació cinematogràfica:

<http://sherlock-holmes-movie.warnerbros.com/dvd/index.html>

Abans de començar el rodatge, guionistes i equip de direcció van haver de planificar cada escena en un esbós (*storyboard*): una seqüència d'imatges dibuixades, amb els diàlegs, en què ja es preveuen els plans d'enfocament. És, si fa no fa, com un còmic. Sovint és força esquemàtic.

En grups, imagineu que sou l'equip que ha de preparar el tràiler de la pel·lícula en què Sherlock Holmes protagonitza *El gos dels Baskerville*. En grups, feu-ne l'*storyboard*. Si us hi atreviu i disposeu de càmera de vídeo, enregistreu-lo i visioneu-lo a l'aula.

7

Emulant Holmes... o l'assassí

Els homenatges que s'han fet al detectiu creat per Conan Doyle són molt nombrosos i molt diversos.

7.1

Umberto Eco, autor de la novel·la *El nom de la rosa*, creà un monjo franciscà (el detectiu), al qual anomenà, ni més ni menys, que Guillem de Baskerville. El novici que l'acompanyava sempre i que l'admirava profundament (l'ajudant), es deia Adso (que, pronunciat, s'assembla a Watson) i narrava les peripècies que van passar junts. Com Holmes, investigava les morts d'alguns monjos, crims comesos en una abadia.

Llegeix aquest fragment de la novel·la i digues a quin passatge d'*El gos dels Baskerville* et recorda:

–La neu, benvolgut Adso, és un pergamí admirable damunt el qual els cossos dels homes deixen una escriptura ben llegidora. [...] Vejam si hi trobem res que ens sigui d'interès.

–Però que hi voleu trobar? –vaig preguntar.

–Vull esbrinar si s'ha llençat sol dins el cossi o algú l'hi ha portat, suposo que mort. I el qui arrossega el cos d'un altre deixa senyals profunds en la neu. Mira per aquí a la vora, vejam si trobes petjades diferents de les que han deixat aquests monjos baladrers que han malmès el nostre pergamí.

Vam posar fil a l'agulla. I diré de seguida que vaig ser jo, que Déu em perdoni la vanitat, que vaig descobrir alguna cosa entre el cossi i l'Edifici. Eren petjades humanes, bastant fondes, en una zona per on no havia passat ningú encara i, com va assenyalar de seguida el meu mestre, més lleu que les deixades pels monjos i pels servents, la qual cosa volia dir que després hi havia caigut més neu i que, per tant, eren més antigues. Però el que em va semblar més digne d'interès és que entre totes aquelles petjades, s'hi barrejava un rastre de traç més continu, com d'alguna cosa que hagués estat traginant l'autor de les petjades. Ras i curt: un rierol que conduïa del cossi fins a la porta del refectori, a la façana de l'Edifici situada entre la torre de migjorn i la de llevant.

–Refectori, scriptorium, biblioteca –va dir Guillem–. Altre cop la biblioteca. Venanci ha mort a l'Edifici i, més probablement, a la biblioteca.

Umberto Eco, *El nom de la Rosa*⁶

7.2

Mark Haddon és l'autor d'*El curiós incident del gos a mitjanit*, el protagonista del qual és un noi autista, fan de Sherlock Holmes i, especialment, d'*El gos dels Baskerville*, que es proposa esbrinar qui va matar el gos Wellington. El títol de la novel·la està pres directament d'un dels raonaments del famós detectiu en el conte *Silver Blaze*:

–Hi ha algun altre aspecte sobre el qual em vol fer qualsevol altre comentari?

–El curiós incident del gos a mitjanit.

–Durant la nit el gos no ha fet res.

–Precisament aquest és l'incident curiós.

Un intrús va treure un cavall dels estables on el gos vigilava. Per què Holmes considera important que no bordés? Què creus que significa?

6. Eco, Umberto. *El nom de la Rosa*. Barcelona: Destino, 2005; p. 116-117.

7.3 El popular metge televisiu Gregory House, tal i com ha reconegut el seu creador, David Shore, està inspirat en Sherlock Holmes. Pots detectar els paral·lelismes que existeixen entre els dos personatges? Escriu quines característiques i fets de Holmes es relacionen amb el protagonista de la sèrie de televisió:

House	Holmes
1. Dedueix, sovint per eliminació, la malaltia que afecta el pacient.	1.
2. Es guia pels símptomes.	2.
3. Viu sol. És insociable.	3.
4. És addicte a la Vicodina (que, curiosament, fabriquen els laboratoris Watson).	4.
5. Li agrada el reconeixement de les seves aptituds.	5.
6. Té un únic amic veritablement fidel, anomenat Wilson.	6.
7. Viu a l'apartament 221b.	7.

7.4 Segur que tu també pots crear un text narratiu amb el qual, directament o indirectament, homenatgis Sherlock Holmes. Planifica una història breu i redacta-la. Fes que hi aparegui, almenys, un dels recursos que ofereix la pàgina web *SpyShops* (<http://www.spysshops.com>).

7.5 Sir Henry rep un anònim format amb paraules retallades del *Times*. Avui podria enviar-se un SMS amb remitent restringit, o un correu electrònic des d'una adreça en un servidor gratuït, cosa que, segur, seria molt més ràpida. Comproveu-ho creant un text breu amb paraules o lletres retallades de diaris i revistes: repartiu-vos entre els membres de la classe les frases d'un passatge d'*El gos dels Baskerville*. Després, pengeu-les de manera que el passatge quedi reconstruït.

7.6 Imagina't que ets autor de novel·les de detectius. En l'argument hi ha d'aparèixer un acte delictiu, que el protagonista haurà d'investigar. Planifica, molt acuradament, l'assassinat que ha de cometre el delinqüent. Quin serà el seu objectiu? Quina metodologia seguirà? I el més important: com s'ho farà per intentar no deixar cap pista que l'involucri? Medita-hi, pren notes i, al final, explica el pla a un company o una companya perquè, ara en la pell del detectiu, t'hi trobi els punts dèbils (si n'hi ha cap, es clar!).

8 *221b de Baker Street*

Moltes de les persones que seguien les aventures de Sherlock Holmes amb la lectura de les històries d'Arthur Conan Doyle creien que el detectiu existia realment. No era poc freqüent que li escrivessin amb l'esperança que les ajudés a resoldre un crim o algun altre enigma.

8.1 Per parelles, escriviu una carta a Sherlock Holmes demanant-li els seus serveis de detectiu per resoldre un crim. Amb l'ajut d'un dau, en la taula següent tindreu els elements bàsics de l'assassinat que li heu d'exposar. Si us surt el número sis, haureu de pensar un element diferent. Penseu que heu d'insinuar la persona culpable i el mòbil, però sense que sigui massa evident:

	Què sou?	Víctima	Lloc	Mètode	Mòbil	Culpable
1	cònjuge	persona rica	bosc	asfíxia	passional	familiar
2	periodista	boig / boja	llit	arma blanca	econòmic	amic /amiga
3	veí / veïna	ancià / anciana	tren	verí	venjança	metge / metgessa
4	amic /amiga	polític / política	carreró	tret	enveja	advocat / advocada
5	familiar	presidiari / presidiària	edifici abandonat	cops	fortuït (equivocació)	policia
6	un altre / una altra	un altre /una altra	un altre	un altre	un altre	un altre /una altra

Podeu redactar-la en aquesta plantilla:

(Nom i adreça de l'emissor)

(Nom i adreça del destinatari)

(Salutació)

(Cos de la carta)

(Comiat)

(Signatura)

(Lloc i data)

- 8.2** Redacteu, ara, també per parelles, la resposta de Sherlock Holmes. Argumenteu de manera creïble la resolució del cas. Imitau el to formal i orgullós que empraria el detectiu. (Podeu utilitzar la mateixa plantilla de l'activitat anterior.)

François Pagès

<http://francoisgaulier.blogspot.com/2008/10/el-gos-dels-baskerville.html>

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Agatha Christie
Deu negrets

COLUMNA
JOVE

189

Columna

L A L E C T U R A *

Deu negrets d'Agatha Christie

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

3

Abans de Llegir

1 Què en sabem, d'Agatha Christie?

1.1 Llegeix el text:

Agatha Christie és el pseudònim de Mary Westmacott (1890-1976), l'escriptora de novel·la negra amb més renom del món, coneguda com «la reina del crim». La seva fama és en part deguda als personatges de ficció que va crear: d'una banda, Hercule Poirot, i, de l'altra, Miss Jane Marple. Aquests dos personatges van ser protagonistes de moltes de les novel·les d'Agatha Christie, entre les quals destaquem *El misteri del tren blau* (1920), *Cita amb la mort* (1938) i *Maldat sota el sol* (1941), amb l'heroi Poirot, i *Assassinat a la rectoria* (1930), *S'anuncia un assassinat* (1950) i *El tren de les 4.50*, que narren les peripècies de Miss Marple.

Però Agatha Christie va ser una escriptora molt prolífica i, a banda d'escriure aventures protagonitzades per Poirot i Miss Marple, va escriure moltes novel·les més: *I aleshores no en quedà cap* (*Deu negrets*) (1939) o *Assassinat a l'Orient Express* (1934).

De fet, Christie va escriure durant cinquanta anys, no només novel·la negra sinó també novel·la romàntica, teatre, poesia i assaig. Fins ara ha venut més de dos mil milions de llibres, xifra només superada per William Shakespeare, i ha estat traduïda a més de cent llengües.

La seva vida va ser molt intensa. Va néixer a Devon, Anglaterra, el 15 de setembre 1890. Va ser la petita de tres germans i el seu pare va morir quan ella tenia just deu anys. No va anar a l'escola de petita, però la seva mare li va ensenyar a llegir i la va encoratjar a escriure. També va estudiar música, cant i piano. Quan tenia 24 anys es va casar amb el pilot Archie Christie, amb qui va tenir una filla. Durant la Primera Guerra

Mundial va ser infermera i els seus coneixements sobre malalties i substàncies químiques li van ser de molta utilitat en les seves novel·les de misteri.

Per aquesta època escriu la seva primera obra, que ja és un èxit de vendes. Quan mor la seva mare, ella mateixa protagonitza un misteri, ja que desapareix durant un temps i explica posteriorment que va patir amnèsia. L'any 1928 es divorcià i començà a viatjar pel Pròxim Orient; va conèixer el seu segon marit, l'arqueòleg Max Edgar Lucien Mallowan, a qui acompanyà en tots els seus viatges com a part de l'equip d'excavadors, fent fotos i classificant material.

Tots dos van rebre força títols i distincions en vida. Mallowan va ser anomenat Commander of the British Empire (CBE), i ella va rebre, el 1971, el títol de Dama de l'Imperi Britànic. Va morir a casa seva l'any 1976.

1.2 Acaba les frases següents:

a. Agatha Christie és coneguda com...

b. Els seus personatges més famosos són...

c. L'únic escriptor que ha venut més llibres que Agatha Christie és...

d. Malgrat ser famosa per les novel·les de misteri, també ha escrit...

e. No va anar a l'escola,
però va estudiar...

.....

f. Es va casar amb...

.....

g. Li van ser de molta
utilitat per escriure
novel·les els
coneixements sobre...

.....

h. El títol més important
que li van concedir va
ser...

.....

1.3

Agatha Christie va ser una dona molt influent en la seva època i va expressar moltes de les seves idees en escrits i entrevistes. A veure si pots desxifrar algunes de les seves frases més cèlebres sobre la literatura i els llibres de misteri:

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	
10				21								9			1				4							

E M M M E T P E P A E A
 21 16 9 2 16 16 26 8 9 26 9 21 18 4 1 21 8 1 16 10 18 21 3 10 8
A E A É M E T E E T E
 13 18 10 18 26 22 21 16 16 10 23 9 21 18 4 8 21 8 21 18 4 21 23
E P A T
 21 16 23 1 16 10 4 23

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	
		21		15				2				24			5				26							

M I E C E P T P E E
 7 1 24 2 7 7 16 23 23 15 21 15 5 26 1 5 15 23 7 1 17 16 13 15 7 7
P I C I C :E E T E C T I M I
 1 5 16 7 2 21 2 1 21 1 15 7 9 15 26 15 21 26 2 6 24 1 2
E E M É E E E C T
 17 16 18 1 9 15 8 1 3 15 23 24 8 11 6 15 15 7 7 15 21 26 16 23

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	
		9		19								6		23				26								

E S C O E S E S S E M E S Ó E
 15 19 26 9 23 1 4 19 11 26 19 26 26 19 6 8 11 19 26 1 8 19 11 16 15 15
O S E S S E S O M
 23 26 19 26 26 16 19 26 4 23 15 3 6 3 25 3 11 3 15 25 24 1 3
C O S
 9 23 26 3

1 Capítol u

En aquest primer capítol, l'autora ens presenta els personatges principals de la novel·la.

1.1 Agafa el teu quadern d'investigador privat i omple la taula amb les etiquetes següents:

Jutge	Vera Claythorne	Retrobament amb vella amiga	Vacances gratuïtes
General	Tren	Nancy Owen	Philip Lombard
Per ser contractada com a secretària	Constance Culmington	U. N.	Doctor
Reunió amb antics amics	Armstrong	Cotxe Morris	El contracta Isaac Morris
Cotxe	Mr. Blore	Intenció oculta	Mr. Owen

NOM	OCUPACIÓ	QUI EL CONVIDA?	PER QUIN MOTIU?	TRAJECTE
Wargrave				Tren 1a classe
	Mainadera			Tren 3a classe
	Capità		Accepta anar-hi a canvi de diners.	
Miss Emily Brent	Jubilada			Tren
General Macarthur		Mr. Owen		Tren
		Senyors Owen	Xec per fer de metge.	
Tony Martson	No ho diu			
	Comandant de l'exèrcit	Senyors Owen		Tren

2 Capítol dos

Aquest capítol narra el primer contacte entre els convidats a l'illa, les seves impressions sobre el lloc i com s'instal·len a la mansió de Nigger Island.

2.1 Qui diu o pensa què? Podries relacionar cada citació amb un personatge? Intenta-ho:

«[...] El Senyor és conegut pels judicis que executa: els malvats cauen en els paranyes que han fet amb les seves pròpies mans. Els malvats seran llançats a l'infern.»

Ofegat... Trobat ofegat... Ofegat en el mar... Ofegat-ofegat-ofegat... No, no volia recordar... No ho recordaria! Tot allò s'havia acabat.

¿On havia vist aquella cara de granota, aquell coll de tortuga, aquella figura encorbada... sí, i aquells ulls clars, petits i astuts? I tant!... Si era el vell Wardgrave!

«L'Armstrong? Recordo haver-lo vist a la tribuna dels testimonis. Molt correcte i caut. Tots els doctors són uns enzes rematats. Els de Harley Street, però, són els pitjors de tots.»

Es movia com una pantera: amb suavitat, sense fer soroll. Ell ja tenia alguna cosa de pantera. Era un animal de presa... agradable a la vista.

S'ho estava passant d'allò més bé, dins de l'aigua, envoltat de baf. Tenia els membres enrampats de tant conduir. No estava acostumat a pensar en una sola cosa durant gaire estona. Anthony era una persona amant de les sensacions... i de l'acció.

Ningú no havia estat allò que se'n diu cordial amb ell... Era ben curiosa la manera com es miraven els uns als altres; era com si sabessin... Bé, aquest assumpte era cosa seva, ara.

Maleït sigui, tot allò era terriblement estrany! No s'assemblava gens a allò que li havien fet esperar... Li faria falta ben poca cosa per donar qualsevol excusa i anar-se'n...

3 Capítol tres

En aquest capítol tots els convidats són acusats d'assassinat. Es fan alguns descobriments i acusacions.

3.1 Els descobriments

Els convidats a l'illa ben aviat s'adonen de quatre coses:

- Descobreixen que tots tenen un mateix objecte penjat a l'habitació. De què es tracta?
- Relacionen aquest objecte que es repeteix a totes les habitacions amb un altre que hi ha al centre de la taula rodona del menjador. De quin objecte estem parlant?

3.2 Cap dels convidats coneix els amfitrions. El jutge Wargrave demana als assistents que expliquin com ha arribat cadascun a l'illa. Escriu el nom de cada convidat al costat de l'explicació:

	Menteix als seus companys i amaga el fet que algú el paga per venir.
	Va ser contractada a través d'una agència per fer de secretària. La seva carta la signa Nancy Owen.
	Rep una carta amb una signatura difícil de llegir i assumeix que l'ha convidada una antiga amiga que va conèixer d'estiu.
	Se'ls contracta com a majordoms, per carta, a través d'una agència.
	Una vella amiga seva a qui fa molt que no veu, Lady Constance Culmington, vol retrobar-se amb ell a la mansió de Nigger Island.
	Rep un cable d'un company seu que ell creia a Noruega, en Badger Berkeley, que el convida a l'illa.
	El van contractar com a professional de la medicina a través d'una carta que mencionava un antic col·lega seu per fer-ho creïble.
	Va rebre una carta d'Owen que deia que estava convidat a l'illa junt amb uns quants companys seus.
	Es descobreix el seu nom veritable i admet ser un exmembre del Departament d'Investigació Criminal. Diu que Mr. Owen el va contractar a través d'un gir postal per tal que simulés ser un convidat més, però que es dedicava a vigilar tothom, amb l'excusa de les joies de Mrs. Owen.

3.3 El nom dels propietaris té un significat amagat en anglès. Quin és?

3.4 Les acusacions

Havent sopat, una veu misteriosa reclama l'atenció dels hostes i els acusa de fets molt greus. De què s'acusa cadascun dels convidats? Relaciona el nom amb l'acusació:

Vera Claythorne	Va causar la mort de Landor.
Philiph Lombard	Va causar la mort de la pacient Louisa Mary Clees.
Emily Brent	Responsable de la mort de Beatrice Taylor.
Thomas i Ethel Rogers	Va enviar deliberadament l'amant de la seva esposa a la mort.
L. Wargrave	Va matar Cyril Ogilvie Hamilton.
A. Marston	Culpable de la mort de vint-i-tres membres d'una tribu africana.
E. Armstrong	Va causar la mort d'Edward Seton.
General Macarthur	Van ocasionar la mort de Jennifer Brady.
William Blore	Culpable de la mort de John i Lucy Combes.

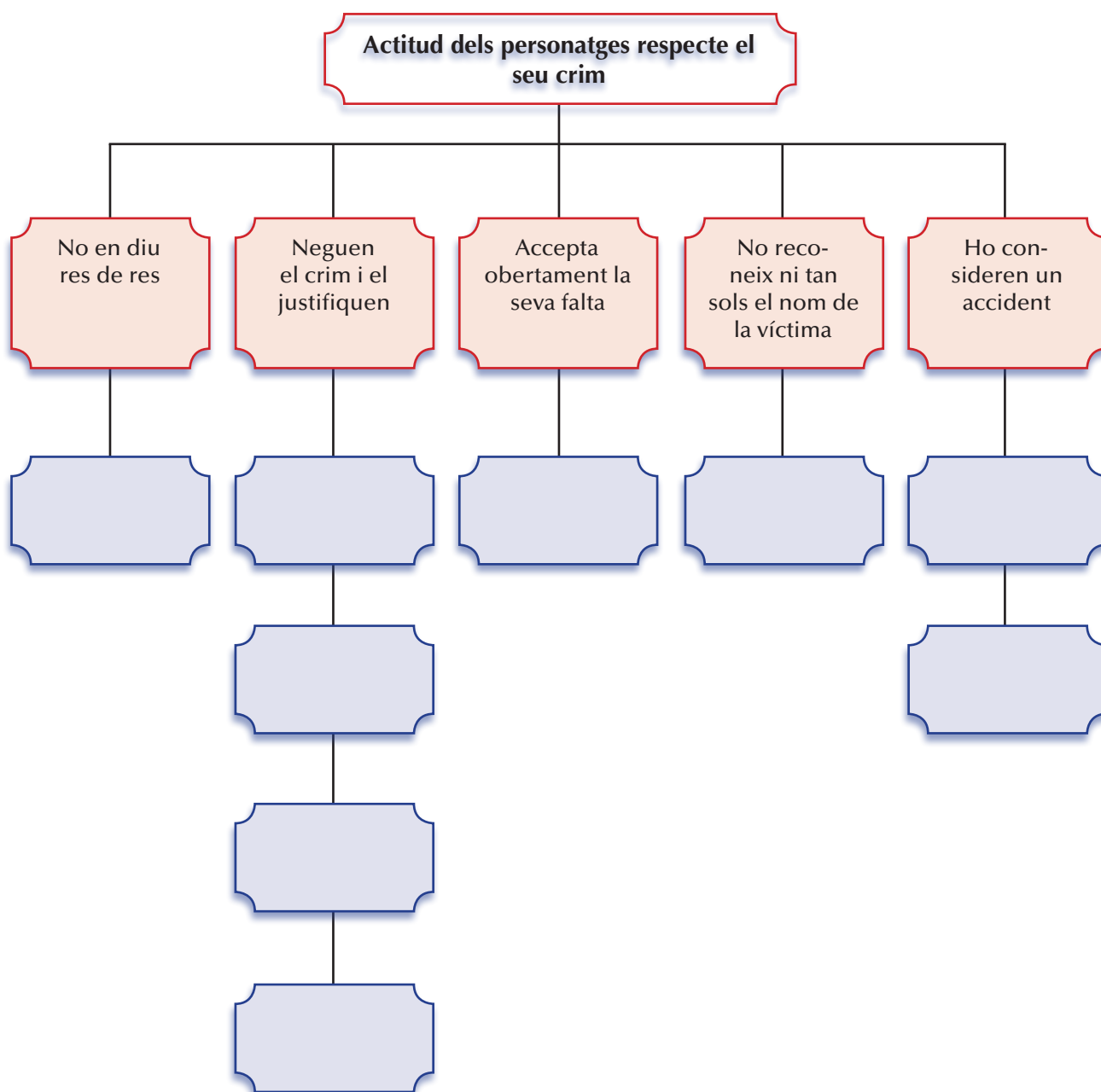
4 Capítol quatre

En aquest capítol, s'enraraix l'ambient i els convidats perceben que hi ha algú que té un motiu obscur per reunir-los en aquella illa. El jutge Wargrave apunta al fet que el desconegut Owen sap coses de tots els presents i comencen les confessions.

Cada personatge pren una actitud diferent respecte al crim del que se l'acusa.

4.1 Pots posar el nom dels convidats en les etiquetes corresponents?

Lawrence Wargrave, General Macarthur, Thomas i Ethel Rogers, Mr. Blore,
Philip Lombard, Emily Brent, Anthony Marston, Vera Claythorne, Edward Armstrong.

5 Capítol cinc

- 5.1 El capítol cinc comença amb la mort d'Anthony Martson. De què mor?
- 5.2 Per què en Blore, la Vera i l'Armstrong creuen que el suïcidi no és probable en el cas de Martson?
- 5.3 Què en fan, del cos de Martson?
- 5.4 Què decideixen fer després d'aquest esdeveniment tan estrany?
- 5.5 En què pensa Wargrave, sol a la seva habitació?
- 5.6 Qui descobreix que al centre de la taula només hi ha nou figuretes?
- 5.7 Què descobrim sobre el general Macarthur?
- 5.8 En què pensa Vera Claythorne, estirada al llit?

6 Capítol sis

- 6.1 Posa en ordre els fets que tenen lloc en aquest capítol:

- Mor Mrs. Rogers.
- Els convidats a l'illa esmorzen mentre comenten temes d'actualitat.
- Rogers crida Armstrong i li comenta amb angoixa el seu descobriment: només hi ha vuit figuretes de porcellana al centre de la taula!
- El doctor Armstrong anuncia la mort de Mrs. Rogers.
- Lombard i Blore esperen amb impaciència la motora que no arriba i Macarthur sentència que la llanxa no arribarà mai, que ningú sortirà viu de l'illa.
- Vera Claythorne, Blore, Lombard, Wargrave i Macarthur havien sortit a estirar les cames abans de l'esmorzar.
- Tots els convidats comencen a discutir sobre les possibles causes de la mort de Mrs. Rogers.
- El doctor Armstrong té un somni estrany on vol matar Emily Brent i té Marston a la sala d'operacions.
- El majordom Rogers crida el doctor Armstrong perquè no pot despertar la seva dona.

7 Capítol set

En aquest capítol tenen lloc dues converses: la de Vera i Miss Emily, d'una banda, i la del doctor Armstrong i Lombard, de l'altra.

7.1 Determina quina és l'opció correcta:

1. Miss Emily suggereix a Vera sortir a passejar per tal de...
  - a. estirar una mica les cames i fer un mica d'exercici.
  - b. sortir a veure si veien venir l'embarcació.
  - c. poder parlar tranquil·lament sense la presència dels homes.
2. Vera pregunta a Miss Emily si creu que en Rogers i la seva esposa van eliminar aquella senyora anciana.
  - a. Miss Emily diu que n'està ben segura.
  - b. Miss Emily mira Vera amb cara d'espant.
  - c. Miss Emily creu que ningú a l'illa és culpable de cap crim.
3. Respecte al crim del qual se l'acusa, Miss Emily...
  - a. se sent molt culpable del suïcidi de la seva minyona.
  - b. creu que va actuar correctament segons la seva moral.
  - c. no recorda res del que va passar.
4. Després de la conversa, Vera pensa que...
  - a. Miss Emily era una persona justa i bona.
  - b. Miss Emily era una persona terrible.
  - c. Miss Emily era una persona sincera.
5. El doctor Armstrong i Lombard tenen una conversa i arriben a la conclusió que...
  - a. Marston es va suïcidar i la senyora Rogers va ser assassinada.
  - b. la senyora Rogers es va suïcidar i Marston va ser assassinat.
  - c. el suïcidi no és probable en cap cas; tots dos han estat assassinats.
6. Segons els dos homes i gràcies a la cançó dels deu negrets i les dues figuretes de porcellana desaparegudes, pren cos la teoria que...
  - a. Mr. Owen els està gastant una broma pesada.
  - b. es troben al mig d'un trencaclosques on hi ha un boig desconegut amb intencions malèfiques.
  - c. les morts dels seus companys són pura casualitat.
7. Armstrong i Lombard decideixen...
  - a. fugir de nit nedant.
  - b. fer una batuda per l'illa per trobar Mr. Owen.
  - c. buscar un amagatall segur.

8 Capítol vuit

Al capítol 8 llegim com el doctor, en Blore i en Lombard decideixen fer una batuda per l'illa perquè creuen que l'assassí hi és amagat.

8.1 Digues si les frases següents són veritables (V) o falses (F):

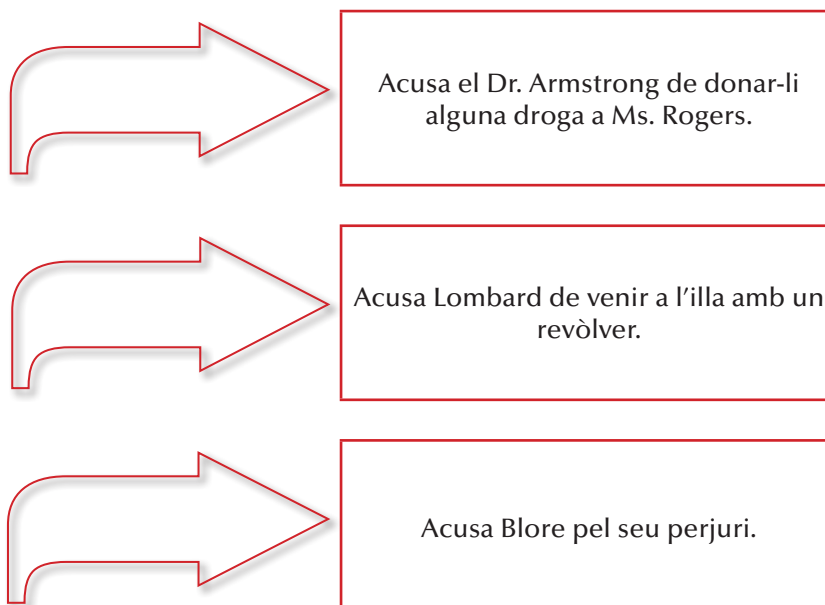
	V	F
a) En Lombard creu que algú va posar verí al got de Marston per la finestra que era oberta.		
b) En Blore reconeix que porta un revòlver a sobre.		
c) L'exploració de l'illa va resultar molt complicada ja que hi havia molts possibles amagatalls: coves, boscos...		
d) Els tres homes decideixen no encendre una foguera o fer senyals per ser rescatats des de terra perquè dedueixen que Owen ho tenia tot previst i els del poble no en faran cas: probablement els ha dit que es tracta d'una juguesca.		
e) S'acosta una tempesta.		
f) Miss Brent s'ha passat el matí asseguda en una cadira fent mitja.		
g) Vera està cada cop més seriosa i veu Edward Seton en les cares dels seus companys.		
h) El general Macarthur passa les hores de cara al mar esperant que el vinguin a rescatar.		
i) El doctor sospita de Macarthur i en Blore sospita de Lombard.		
j) Quan escorcollen la casa troben Vera a la cambra on hi ha el cos de Mrs. Rogers.		
k) Blore considera que Mr. Rogers es mou amb una habilitat sorprenent, sense fer fressa.		

9 Capítol nou

En aquest capítol, els protagonistes de la nostra novel·la arriben a la conclusió que l'assassí ha de ser per força un d'ells.

9.1 Les sospites

Els tres homes que decideixen aliar-se, el Dr. Armstrong, en Blore i en Lombard, ben aviat es mostren recelosos entre ells. Podries dir qui fa les següents acusacions?

9.2 La mort del vell capità

Quins fet succeeixen just després de la mort de Macarthur? Busca i escriu el final d'aquestes frases del capítol que estableixen la seqüència dels fets de la mort de Macarthur:

La tempesta es desfermà...

–Ho heu encertat, Rogers.

A en Macarthur, l'han...

9.3 Les coartades

El jutge Wargrave fa la pregunta següent: «¿Hi ha algú de nosaltres a qui puguem eliminar definitivament de tota sospita, basant-nos en alguna evidència de què tinguem coneixença?» (p. 115) I Lombard resumeix molt bé la conclusió de tots quan diu: «Tots nosaltres som candidats a ser Mr. Owen.» (p.118)

Cada personatge presenta una coartada per tal de demostrar que no és culpable de la mort de Macarthur i cadascuna d'aquestes coartades té una feblesa. Completa la taula:

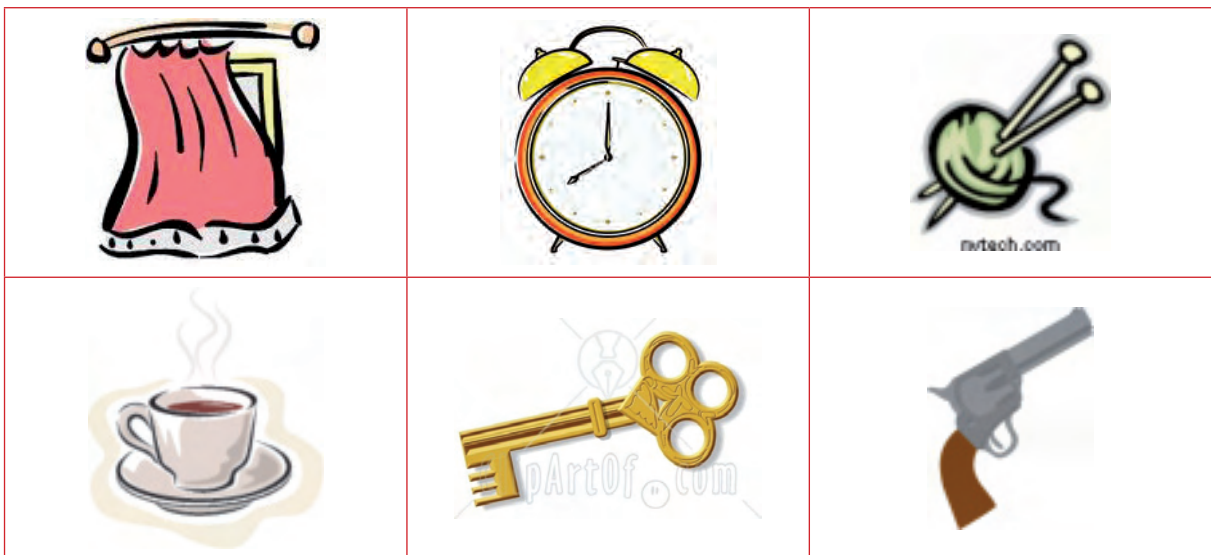
Blore Coartada: Problema: ha anat a buscar una corda tot sol i ha trigat molt.	Armstrong Coartada: ha estat tot el matí amb Mr. Lombard i amb Blore. Problema:
Mr. Lombard Coartada: ha estat tot el matí amb Blore i amb el Dr. Armstrong. Problema:	Wargrave Coartada: Problema: hi deu haver períodes temps en què ningú l'ha estat observant.
Vera Coartada: Problema: ha tornat a sortir just abans de dinar per la part de darrere de la casa.	Miss Brent Coartada: ha anat a passejar amb Vera i després s'ha assegut al sol, a la terrassa. Problema:

Rogers
Coartada: havia estat ocupat tot el matí fent les feines de casa; havia portat les seves coses a una altra habitació.
Problema:

10 Capítol deu

Els personatges de la novel·la no tenen ja cap dubte que les tres morts han estat tres assassinats, no simples accidents.

10.1 En aquest capítol es menciona la pèrdua de dos objectes que després seran importants. Busca'ls entre aquests:

10.2 Què fa en Rogers quan tothom se'n va a dormir?

11 Capítol onze

11.1 Llegeix els fets que ocorren el segon dia a l'illa i subratlla els detalls que siguin falsos:

Philip Lombard tenia l'hàbit de despertar-se a trenc d'alba i aquell dia també ho va fer. No es va poder adormir fins a les nou. Es va tornar a despertar a dos quarts de deu. Va decidir despertar Armstrong i dir-li que Rogers no era enlloc. Al jutge Wargrave se'l va haver de despertar i Vera i Blore ja estaven vestits. L'habitació de Miss Brent era buida. Miss Brent era a la cuina fent l'esmorzar. La taula era parada i al bell mig hi havia els set negrets de porcellana. Van trobar en Rogers agonitzant al safareig al final del pati. hi havia una serra grossa recolzada a la porta amb senyals de sang. El doctor Armstrong assegura que una dona no hauria tingut prou força per matar Rogers. La Vera pateix un atac de nervis i parla de formigues que ocupen l'illa. En Blore comenta a Lombard que sospita d'Armstrong. En Blore confessa el seu perjuri i en Lombard creu que ell tampoc no sortirà viu de l'illa. Les dues dones preparen l'esmorzar, que acaba sent un àpat ben curiós: tothom sembla molt nerviós i es comporta d'una manera estranya.

12 Capítol dotze

12.1 Explica breument la mort de Miss Brent.

12.2 Quines d'aquestes decisions prenen els cinc supervivents?

- a) Romandran junts dia i nit.
- b) Deixaran tots els medicament i possibles armes en un lloc segur.
- c) Ningú podrà sortir de la casa fins a nou avís.
- d) Tothom s'ha de sotmetre a un escorcoll.
- e) Tant el menjar com les begudes s'han de preparar o manipular a la vista de tots.

12.3 En aquest capítol desapareixen tres objectes importants: el revòlver, la xeringa hipodèrmica i la figureta de porcellana. Dos d'aquests objectes són finalment trobats, però n'hi ha un que continua desaparegut. Quin és?

13 Capítol tretze

13.1 Les comparacions animals

De sobte, semblava que tots ells fossin menys que éssers humans. Revenien a espècies més salvatges.
(p.157)

Decideix a quin animal es podria comparar cada personatge segons la descripció que en fa l'autora:

Mr Wargrave: encorbat i ulls atents.	
Blore: bast, maldestre, animal que avança lentament i pesadament, ulls tacats de sang i barreja de ferocitat i estupidesa, bèstia acorralada a punt de tirar-se a sobre dels seus perseguidors.	
Lombard: sentits aguditzats, les seves orelles s'aguditzen al mínim soroll, passes lleugeres i més ràpides, el seu cos és àgil i elegant, i té un somriure amb dents blanques i llargues.	
Vera: molt quieta, arrupida en una cadira, ulls mirant a l'infinit, atordida com un ocell que s'ha donat un cop de cap contra el vidre.	
Armstrong: nervis destrossats, tics i mans tremoloses. Parlar nerviós.	

13.2 Tots romanen junts fins que Vera va a la seva habitació i el que veu li provoca un atac de nervis. De què es tracta i per què l'afecta tant?

13.3 Aquest episodi desencadena una mica d'acció i hi ha un personatge que desapareix. Qui?

13.4 L'assassí havia fet servir la llana de Miss Brent i la cortina de bany com a attrezzo. Quin verset de la cançó infantil volia escenificar?

14 Capítol quatorce

14.1 Llegeix aquest fragment de la novel·la i decideix qui fa què a continuació. Arrossega les frases cap al personatge implicat:

El que va passar a continuació semblava talment que formés part d'una farsa. Tots quatre es van quedar agafant el pom de la porta del seu dormitori. Aleshores, com si algú hagués fet un senyal, tots i cada un es van ficar a l'habitació i van tancar la porta. Es va sentir tot de soroll de baldes i de panys i un mar de moviment de mobiliari. Quatre persones espantades que s'havien col·locat darrere de la seva barricada respectiva, fins a l'endemà al matí. (p.169)

Els seus companys el creuen culpable.

Té por de la foscor.

Els seus companys el busquen.

No li agrada el ganxo que hi ha al sostre de la seva habitació.

Contempla l'opció de no sortir de l'habitació en tot el dia.

Troba el revòlver a la seva tauleta de nit.

No és a l'habitació. La porta és tancada per fora.

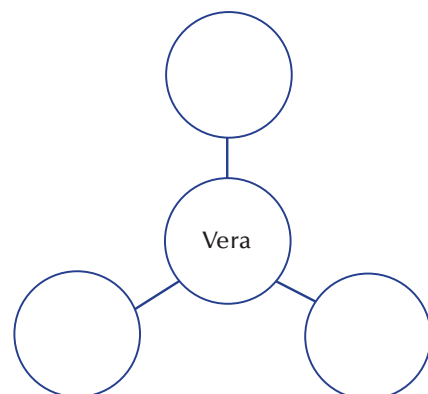
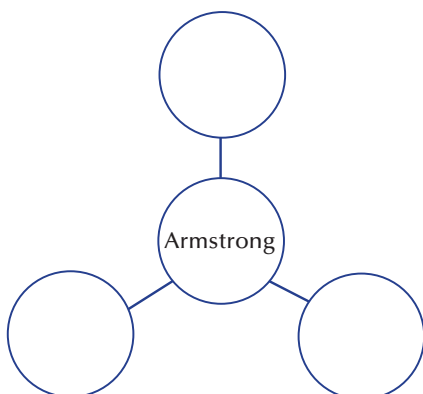
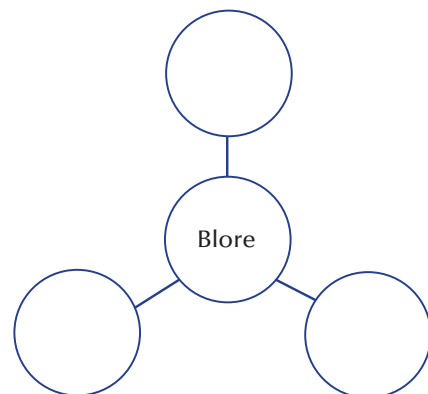
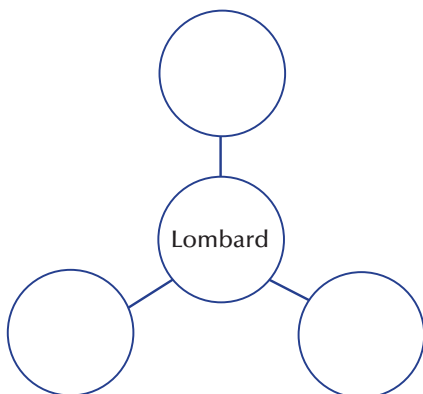
No es treu la roba y es queda a sobre el llit pensant.

Sent sorolls i decideix sortir de l'habitació a investigar.

Ajuda en Blore a buscar el desaparegut.

Reconeix que l'afer l'ha acabat posant nerviós.

Pensa en Landor i la seva dona.

15 Capítol quinze

15.1 Vera, Blore i Lombard pensen possibles estratègies per fugir de l'illa, però finalment només en fan una. Quina d'aquestes?

- Construir una embarcació amb mobles de la casa.
- Fer senyals heliogràfics amb un mirall.
- Fer una foguera.

15.2 Vera recorre a la cançó dels tres negrets per intentar deduir què li ha passat a Armstrong. Quin doble sentit té en anglès l'expressió «arengada vermella»?

15.3 Per què en Blore decideix separar-se d'en Lombard i la Vera?

15.4 Cada un dels tres supervivents sospita de l'altre. Què pensa cadascú?

Blore	sospita de	Blore	perquè	té el revòlver.
Vera		Vera		en té molt poca informació.
Lombard		Lombard		ha desaparegut misteriosament.
		Armstrong		

15.5 Com mor Blore?

15.6 El capítol acaba amb una troballa sorprenent. De què es tracta?

16 Capítol setze

16.1 Col·loca les lletres al requadre correcte i decideix quines dues frases són certes i quina frase és la intrusa:

Frase A _____

R D I P R E N A L V E R A M A T A E L
E L L V E R O M B A R E V Ò L I

Frase B _____

T A C I J A I H A B I E V A E S L A S
Ó . A A E S T O R N P E N J V E R A
A B O

Frase C

O R N A S A . A N L A L V E R A N O
 A C A I A T S A S S T A L ' A S Í M A
 A Q U

17 Epíleg

En aquest capítol, l'inspector Maine i Sir Thomas Legge, sotscomissari de Scotland Yard, busquen explicacions a les deu morts produïdes a Nigger Island.

- 1 D'on treuen quasi tota la informació sobre el que va passar a l'illa? Com saben, per exemple, per quin ordre van morir els convidats?
- 2 Quines informacions noves ens aporten als lectors? Quins detalls ens aclareixen sobre aquest tres aspectes?

Isaac Morris	
Els senyals heliogràfics	
Els assassinats	

18 Document manuscrit enviat a Scotland Yard pel patró de l'Emma Jane, un bou de pesca

Fins que no llegim aquest capítol, en que trobem la confessió de l'assassí, no descobrim la veritat de les morts a Nigger Island.

- 1 Qui troba la confessió i on la troba?
- 2 Qui és l'assassí?
- 3 Per quin motiu decideix matar deu persones?
- 4 Malgrat sentir-se atret per la mort, l'assassí confessa que hi havia alguna cosa que no el deixava matar així com així. De quina idea es tracta?
- 5 Com s'imaginava el crim que volia cometre?
- 6 Com i per què tria les seves víctimes?

Philiph Lombard	
Vera Claythorne	
Emily Brent	
Thomas i Ethel Rogers	
Anthony Marston	
Edward Armstrong	

General Macarthur	
William Blore	
Isaac Morris	

- 7** Finalment, l'assassí explica com va aconseguir enganyar tothom i com se les va empescar per cometre tots els assassinats. Dóna detalls sobre com i quan va cometre els crims. Completa les seves afirmacions:
- «L'ordre en què es van produir les morts el vaig establir segons _____ dels invitats.»
  - «Va ser fàcil posar cianur de potassi al got de _____.»
  - «Vaig abocar hidrat de cloral al _____ de Mrs. Rogers.»
  - «El general Macarthur va trobar la mort sense sentir gens _____.»
  - «Vaig seleccionar _____ per ser el meu aliat.»
  - «Vaig amagar _____ dins d'una llauna de galetes.»
  - «Des de la meva habitació, vaig veure com Vera disparava sobre _____.»
  - «Vaig muntar l'escenari a l'habitació _____. Va ser un experiment psicològic molt interessant.»
- 8** Quins tres indicis creu l'assassí que podien ajudar la policia a resoldre el cas encara que no en trobessin la confessió?
- 9** Com planeja la seva pròpia mort?

Després de llegir

1 Qui és qui? Els personatges

Els protagonistes

En aquesta novel·la, l'antagonista no se'ns revela fins al final de la història i, per tant, fins a aquest punt, tots els personatges que hi surten en són protagonistes. En els exercicis 1.1, 2.1 i 3.1 de l'apartat «Comprensió lectora», hem conegut el nom, l'ofici i el motiu de la presència a Nigger Island de tots els protagonistes del llibre. Ara que ja l'hem llegit, sabem moltes més coses sobre els seus pensaments i la seva manera d'actuar.

- 1.1** Llegeix aquestes etiquetes i determina de qui parlem. Intenta endevinar de qui es tracta llegint només la pista 1. Si, després de fer-ho, encara no saps de qui parlem, passa a la pista 2:

PISTA 1
Malgrat mantenir la calma al principi, els assassinats la porten a la histèria i acaba penjant-se a la seva habitació.

PISTA2
És l'última supervivent.

PERSONATGE

PISTA 1
És un dels més calms i actua com a líder del grup, opinant sobre els fets i organitzant l'acció.

PISTA 2
És l'antagonista sorpresa.

PERSONATGE

PISTA 1

Al principi impressiona tothom per la seva professionalitat i eficiència.

PISTA 2

És el marit d'Ethel Rogers.

PERSONATGE

PISTA 1

És especialista a sortir de situacions difícils i, de fet, és el penúltim supervivent.

PISTA 2

El mata Vera Claythorne.

PERSONATGE

PISTA 1

Els seus companys la creuen culpable pel seu fanatisme religiós.

PISTA 2

La seva mort té alguna cosa a veure amb les abelles.

PERSONATGE

PISTA 1

Ha portat una vida solitària per por als comentaris sobre fets passats.

PISTA 2

El seu crim el distancia de la seva esposa i aquesta mor al cap de poc temps.

PERSONATGE

PISTA 1

No inspira confiança a causa de la seva professió i dels instruments que ha portat a l'illa.

PISTA 2

És l'aliat de Wargrave, fins que aquest l'assassina.

PERSONATGE

PISTA 1

Impacta els seus companys pel seu físic: jove, fort i despreocupat.

PISTA 2

És el primer a morir a l'illa.

PERSONATGE

PISTA 1
Es mostra espantada i nerviosa des del principi.

PISTA 2
És la segona víctima.

PERSONATGE

PISTA 1
Al principi de la història, amaga la seva verdadera identitat.

PISTA 2
Mor just després que Vera i Lombard el considerin culpable.

PERSONATGE

1.2 Com imagines l'aparença i la personalitat dels protagonistes a partir de les descripcions que en trobem al llibre? Per parelles, trieu un personatge i ompliu el quadre:

Nom: _____	sexe: ☐ home ☐ dona		
Complexió	☐ alt/alta	☐ atlètic/atlètica	☐ esvelt/esvelta
	☐ baix/baixa	☐ fort/forta	☐ atractiu/attractiva
	☐ estatura mitjana	☐ dèbil	☐ gras/grassa
	☐ prim/prima	☐ corpulent/corpulenta	☐ altres: _____
Cara	☐ rodona	☐ prima	☐ pigada
	☐ ovalada	☐ arrugada	☐ intrigant
	☐ llarga	☐ pàl·lida	☐ altres: _____
Ulls	☐ blaus	☐ grans	☐ vius
	☐ marrons	☐ misteriosos	☐ grisos
	☐ verds	☐ estirats	☐ tristos
	☐ negres	☐ petits	☐ altres: _____
Nas	☐ petit	☐ xato	☐ aguilenc
	☐ gros	☐ llarg	☐ altres: _____
Cabells	☐ rossos	☐ llisos	☐ amb serrell
	☐ castanys	☐ ondulats	☐ amb entrades
	☐ morenos	☐ arrissats	☐ calb
	☐ blancs	☐ curts	☐ amb clenxa
	☐ grisos	☐ llargs	☐ despentinats
	☐ pèl-rojos	☐ recollits	☐ altres: _____

	☐ tranquil	☐ presumit	☐ tímid
	☐ afable	☐ poruc	☐ simpàtic
Caràcter	☐ nerviós	☐ actiu	☐ callat
	☐ astut	☐ llest	☐ geniüt
	☐ optimista	☐ mentider	☐ xerraire
	☐ pessimista	☐ sincer	☐ altres: _____

1.3 Ara mireu el vídeo «Ten Little Indians» a *youtube*:

<http://www.youtube.com/watch?v=NcQ-E0BS0UM&feature=related>

Compareu els vostres resultats a l'exercici anterior amb els actors que van protagonitzar la pel·lícula *Ten Little Indians*, del director rus Desyat Negriyat, una adaptació de la novel·la del 1987. Els personatges són molt diferents dels que vosaltres heu construït mentalment a partir del que heu llegit? Qui és el més diferent i en quin aspecte?

L'antagonista

L'antagonista és l'assassí misteriós que no descobrim fins al final del llibre. Malgrat això, podríem dir que ell és qui determina el curs dels esdeveniments i qui condiona l'actuació de la resta de personatges de la història. En la seva confessió explica els motius que el van portar a matar els nou personatges i com ho va aconseguir, però també explica les seves idees i com és ell mateix.

1.4 Llegeix de nou el manuscrit i fixa't en el perfil psicològic d'en Wargrave. Què en sabem, del personatge?

1. Wargrave decideix llançar la confessió al mar en una ampolla perquè...
  - a. no volia que ningú la trobés, però malgrat tot necessitava confessar la seva autoria.
  - b. era una fantasia romàntica que ja tenia de petit quan llegia novel·les d'aventures.
  - c. era l'únic mitjà de comunicació que tenia a l'illa.
2. Es considera contradictori perquè...
  - a. li agrada matar, però té sentit de la justícia.
  - b. té sentit de la justícia però actua amb ressentiment.
  - c. no li agrada matar però creu que segons quines morts són justes.
3. Les seves lectures preferides eren...
  - a. les novel·les de misteri i policiaques.
  - b. els diaris de successos.
  - c. els llibres de psicologia.
4. Va decidir ser jutge perquè...
  - a. li agradava veure un criminal al banc dels acusats.
  - b. li causava plaer culpar un home innocent.
  - c. li agradava el prestigi social que li aportava.
5. Com a jutge, ell mateix es defineix com...

- a. cruel i brutal.
  - b. imparcial i escrupolós.
  - c. injust i indecís.
6. Diu que en els últims anys va notar un canvi que el va portar a...
- a. desitjar morir.
  - b. desitjar un canvi radical de vida.
  - c. desitjar cometre un crim.
7. Imaginava cometre un crim especial, un crim...
- a. teatral i gens ordinari.
  - b. indiscriminat i espontani.
  - c. venjatiu i cruel.

2

Ens comuniquem?

En aquesta novel·la s'esmenten dos mitjans de comunicació que actualment es fan servir poc: el missatge en una ampolla i els senyals heliogràfics.

D'una banda, el jutge Wargrave decideix deixar en mans del mar la resolució del seu assassinat múltiple i fa servir un missatge en una ampolla per fer pública la seva confessió.

L'any 1979 els Police van posar de moda de nou aquest mitjà de comunicació que consisteix a posar un missatge dins d'una ampolla i llançar-la al mar per tal que algú en un punt llunyà la trobi. De fet, una ampolla segellada correctament és extremadament resistent i tenim constància de persones que han trobat ampolles que han passat més de cent anys flotant al mar.

2.1

Llegeix aquests exemples i completa la taula:

Notícia 1

Xilè troba un missatge en una ampolla per a soldat argentí mort en guerra

30 de novembre de 2008

Buenos Aires- Un pescador de la ciutat xilena de Puerto Williams va trobar un missatge en una ampolla que tenia com a destinatari un soldat argentí que va morir en l'enfonsament d'un creuer de l'armada durant la guerra amb el Regne Unit per les Illes Malvines el 1982.

La carta va ser trobada a la regió xilena de Magallanes, al canal de Beagle, on va flotar durant dos anys després de ser llançada des de la ciutat argentina d'Ushuaia. La missiva està dirigida al subninent Antonio Javier Ojeda i està escrita per la seva germana, Kili.

Hoy.com.ec

Notícia 2

Després de 96 anys, es troba missatge en una ampolla

4 d'agost de 2009

Darin Winkler va trobar a la vora del riu Spokane (Seattle) una ampolla amb un missatge que començava així: "30 de març de 1913." Encara que moltes parts de la carta estaven deteriorades, van poder llegir la signatura: "Emmett Presnell, Rockford, Wash. RFD 1 Box 5".

Després d'investigar per Internet, Darin va descobrir que Emmett Presnell tenia uns vint anys quan va enviar el missatge. Probablement estava cuidant bestiar per la zona de Rock Creek or Hangman Creek. Va morir als 85 anys, el 13 de maig de 1978, però la seva carta ha sobreviscut.

The Seattle Times

	Emissor	Receptor	Destinatari	Data d'emissió	Data de recepció	Lloc d'emissió	Lloc de recepció
Notícia 1							
Notícia 2							

2.2

Escolta la cançó "Message in a bottle" del grup The Police a *youtube* i posa en l'ordre correcte les frases traduïdes:

<p>Just a castaway An island lost at sea Another lonely day With no one here but me More loneliness Than any man could bear Rescue me before I fall into despair. I'll send an SOS to the world I'll send an SOS to the world I hope that someone gets my I hope that someone gets my I hope that someone gets my Message in a bottle Message in a bottle</p> <p>A year has passed since I wrote my note But I should have known this right from the start Only hope can keep me together Love can mend your life But love can break your heart I'll send an SOS to the world I'll send an SOS to the world I hope that someone gets my I hope that someone gets my I hope that someone gets my Message in a bottle Message in a bottle Oh, message in a bottle Message in a bottle</p> <p>Walked out this morning Don't believe what I saw A hundred billion bottles Washed up on the shore Seems I'm not alone at being alone A hundred billion castaways Looking for a home</p>	<p>Ha passat un any des que vaig escriure la nota. Però hauria d'haver sabut això des del principi. Només l'esperança em pot mantenir L'amor et pot arreglar la vida. Però l'amor pot trencar-te el cor. Enviaré un SOS al món. Enviaré un SOS al món Espero que algú rebí el meu Espero que algú rebí el meu Espero que algú rebí el meu Missatge en una ampolla Missatge en una ampolla</p> <p>He sortit a caminar aquest matí No em puc creure el que he vist Cent mil bilions d'ampolles Arrossegades pel mar cap a la platja. Sembla que no estic sol en això d'estar sol. Cent mil bilions de naufragats Buscant una llar. Enviaré un SOS al món. Enviaré un SOS al món Espero que algú rebí el meu Espero que algú rebí el meu Espero que algú rebí el meu Missatge en una ampolla Missatge en una ampolla Oh, missatge en una ampolla El missatge en una ampolla.</p> <p>Un simple naufragat Una illa perduda en el mar Un altre dia solitari Amb ningú més que jo. Més soledat Que la que un home pot resistir. Rescateu-me abans que caigui en la desesperació</p>
--	--

2.3 Quin missatge posaries dins d'una ampolla? No t'oblidis de posar-hi la data!

2.4 Quin altres mitjans de comunicació coneixes que ja no s'utilitzin o que s'utilitzin poc? Pots reconèixer els que hi ha a continuació?

- 2.5** Observa l'alfabet Morse i escriu un missatge al teu company que expliqui en dues línies el final de la novel·la:

A	.-	M	--	Y	-.--	6	-....
B	-...	N	-.	Z	--..	7	---..
C	-.-.	O	---	Ä	.-.-	8	---..
D	-..	P	-.-.	Ö	---.	9	----.
E	.	Q	--.-	Ü	..--	.	.-.-.-
F	..-.	R	.-.	Ch	----	,	--.-.
G	--.	S	...	0	-----	?	..-.-.
H	....	T	-	1	.-----	!	..-..
I	..	U	..-	2	..---	:	---..
J	.-.-	V	...-	3	...--	"	.-.-.-
K	-. -	W	.-.	4	....-	'	.-.-.-
L	.-..	X	-. -	5	....	=	-. -.-

3 Seguiu les pistes?

Ara que sabem qui és el culpable ens pot ser bastant fàcil detectar les pistes que l'autora deixa anar al llarg de la novel·la i que permeten entreveure que el culpable ha de ser en Wargrave.

- 3.1** Analitza l'actuació del jutge en els capítols següents i explica com aquests fets assenyalen Wargrave com a culpable de les morts:

Capítol 1

¡Constance Culmington, es va dir el jutge, era exactament el tipus de dona capaç de comprar-se una illa i envoltar-s'hi de misteri! Aprovant la seva lògica amb uns cops de cap, el jutge... (p. 8)

Anàlisi:

Anàlisi:

Capítol 3

La veu va continuar; era una veu clara i forta.

Se us fan aquestes acusacions: [...]

Senyors acusats, teniu alguna cosa a dir en la vostra defensa?

(p. 40)

Capítol 3

–Una màquina marca Coronation. Força nova... sense cap defecte. El paper marca Ensign... del tipus que es fa servir més. D'això no en podreu treure res. Podria haver-hi empremtes digitals, però ho dubto.

Wargrave se'l va mirar amb sobtada atenció (p. 47)

Anàlisi:

Capítol 9

–Aleshores tots hi estem d'acord –va dir el jutge–. No podem admetre cap exculpació amb l'única excusa del caràcter o de la posició. (p. 117)

Anàlisi:

Capítol 10

–Crec que podem prendre algunes mesures –va dir el jutge Mr. Wargrave.

–No tenim ni tant sols una idea de qui pot ser... –va dir Armstrong.

El jutge es va acariciar la barbata i va mormolar:

–Mireu, jo no diria ben bé això. (p. 131)

Anàlisi:

Capítol 12

El jutge Mr. Wargrave es va acariciar la barbata amb el dit.

–Dubto molt que trobem res. El nostre assassí ha tingut molt de temps per empesca-se un bon amagatall. No crec pas que trobem aquest revòlver fàcilment. (p. 155)

Anàlisi:

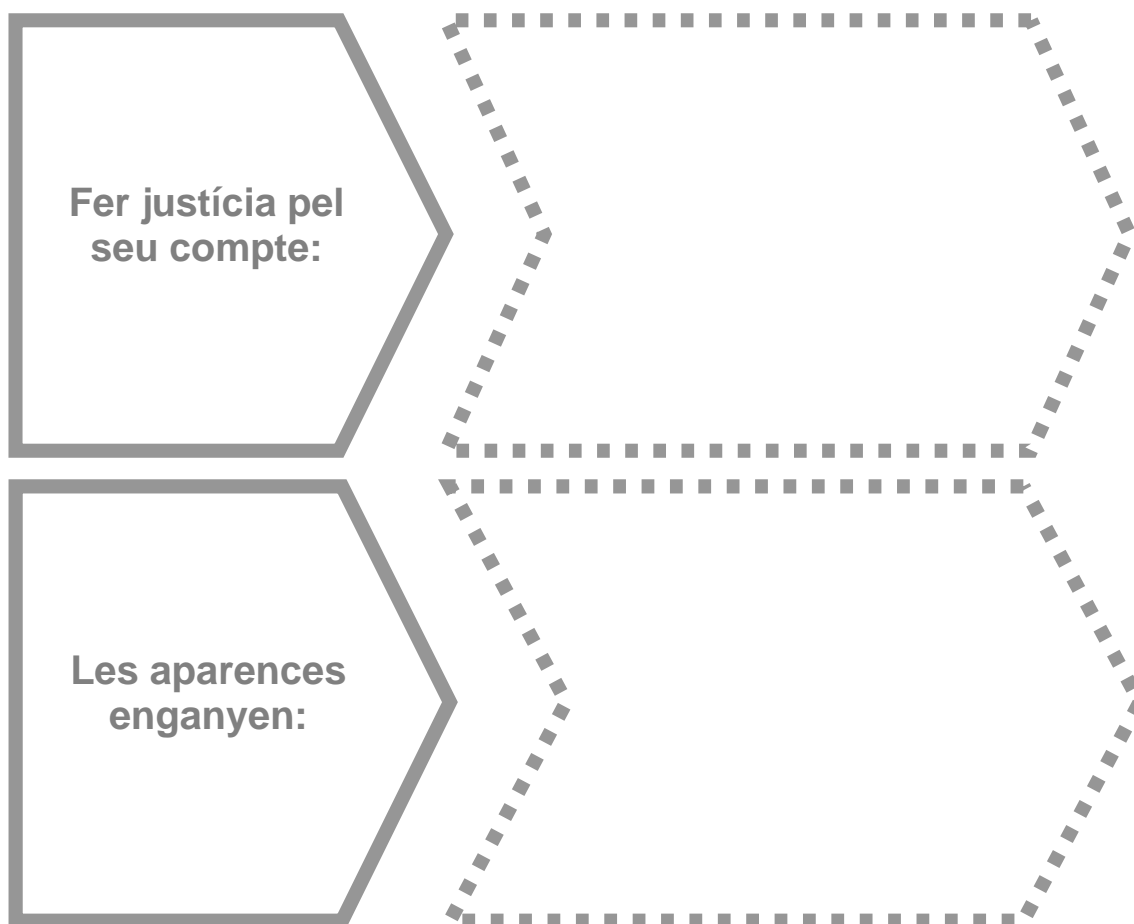
4 De quins temes parlem?

4.1 Els dos temes principals de la novel·la es poden resumir en dues frases fetes:

Fer justícia pel seu compte.

Les aparences enganyen.

En quin sentit aquestes frases fetes en són una síntesi?

4.2 Escriu una redacció que porti per títol una de les dues expressions anteriors. Tria una d'aquestes tipologies textuais:

1. Una narració breu que inclogui una moralitat final.
2. Una carta on s'exposi una confessió, similar a la del jutge Wargrave.
3. Un text argumentatiu en forma de carta al diari, on exposis uns fets que denunciis.

4.3 Hi ha moltes frases fetes, locucions i refranys relacionats amb el món de la justícia i les lleis. Relaciona les locucions o frases fetes (en caselles blanques) amb el seu significat (en caselles grises):

Fer cara de jutge.	Incomplir la llei.	Quan s'estableix una llei, existeix la possibilitat de trencar-la.
Tenir aspecte molt seriós, enfadat.	Fer la llei a algú.	Violar la llei.
Advocats i procuradors, a l'infern de dos en dos.	Tracte, norma, actuació etc., arbitraris, desigualment avantatjosos.	La llei de l'embut.
Són dues professions amb mala fama.	Feta la llei, feta la trampa.	Imposar-li la pròpia voluntat.

4.4 La novel·la té tot un aspecte psicològic molt importat i també tracta el tema de l'efecte que té la culpabilitat en la nostra actuació; és a dir, de quina manera sentiments tan forts com la por, l'angoixa o la culpa poden canviar-nos totalment. L'exemple més clar és el personatge de Vera, a qui el sentiment de culpabilitat porta fins al suïcidi.

- Creus que és possible que el fet de sentir-se culpable porti la Vera a embogir?
- Com penses que hauries reaccionat tu davant dels fets que passen a l'illa? Et consideres una persona valenta o poruga? Pateixes ansietat? Per comprovar-ho, fes algun dels test que trobaràs al web Psico-ajuda.cat.
- Identifica't amb el personatge de Vera i respon aquest test sobre ansietat tal i com ho faria ella:

1. El teu cor s'accelera, bateja fort, com si tinguessis palpitations?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
2. Et notes tens i amb la musculatura engarrotada?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
3. Tens un nus a la gola?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt

4. Tens sensació de son, debilitat o d'esgotament?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
5. Tens sensació d'ofegament o dificultats respiratòries?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
6. Creus que alguna cosa terrible et passarà?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
7. Tens por a ser criticat o qüestionat?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
8. Et fa l'efecte que et tornaràs boig perquè estàs a punt de patir una crisi nerviosa?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
9. Tens fantasies que et fan por?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
10. Et costa concentrar-te?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
11. Pateixes crisis inesperades d'angoixa?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
12. Tens por d'una mort imminent?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
13. Les coses que t'envolten et semblen irrealis o confuses?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
14. A vegades et sents separat del teu cos?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt
15. Tens por, estàs nerviós?	☐ Gens ☐ Bastant	☐ Una mica ☐ Molt

5

L'estructura de la novel·la: Quin misteri!

Agatha Christie és considerada una de les millors escriptores de misteri de tots el temps per la seva capacitat de crear suspens i tensió. Quines eines fa servir l'autora *Deu Negrets* per mantenir la incògnita fins al final? Contesta les preguntes següents i resoldràs el misteri!

5.1

Quin és el punt de vista narratiu de la novel·la i per què canvia al final?

5.2

Els presagis

L'escriptora britànica utilitza els presagis també com a eina per crear suspens. Un exemple clar de presagi és la cançó infantil que Vera troba penjada en un quadre a la seva habitació (p. 31):

Deu negrets se n'anaren a sopar.

Un d'ells es va ennuegar i aleshores en quedaren nou.

Nou negrets es quedaren desperts fins molt tard.

Un d'ells es va adormir i aleshores en quedaren vuit.

Vuit negrets viatjaven per Devon.

Un d'ells va dir que s'hi aturaria i aleshores en quedaren set.

Set negrets tallaven fusta.

Un d'ells es va tallar en dos bocins i aleshores en quedaren sis.

Sis negrets jugaven amb un rusc.

Un abellot en va picar un i aleshores en quedaren cinc.

Cinc negrets estudiaven lleis.

Un d'ells va ingressar al tribunal i aleshores en quedaren quatre.

Quatre negrets se n'anaren cap al mar.

Una arengada vermella se'n va empassar un i aleshores en quedaren tres.

Tres negrets passejaven pel zoo.

Un ós en va abraçar un i aleshores en quedaren dos.

Dos negrets s'assegueren al sol.

Un d'ells va acabar fregit i aleshores en quedà un.

Un negret es quedà tot sol.

Va agafar una corda i es va penjar i aleshores no en quedà cap.

Per què podem considerar aquesta cançó un presagi que crea suspens?

- 5.3** Els deu negrets de la cançó són els deu personatges de l'illa. Les formes de morir, però, poden produir-se literalment o de manera metafòrica. Determina quin personatge és cada negret (numerant-los) i de quina manera mor:

Negret núm. ____, Miss Brent	Enverinada amb una xeringa.
Negret núm. ____, Vera	Li cau una estàtua a sobre.
Negret núm. ____, Macarthur	Amb una destrat, tallant llenya.
Negret núm. ____, Rogers	D'un tret (fictíciament).
Negret núm. ____, Wargrave	D'un cop al cap, a la platja.
Negret núm. ____, Blore	D'un tret.
Negret núm. ____, Marston	S'ennuega, enverinat.
Negret núm. ____, Lombard	D'una empenta, llançat al mar.
Negret núm. ____, Armstrong	Es penja.
Negret núm. ____, Mrs. Rogers	Enverinada, dormint.

- 5.4** En català també hi ha cançons, com «Deu negrets», que eliminen elements de manera que no en queda cap. Digue-ne algun exemple.

5.5 El títol del llibre

El títol de la novel·la que tenim entre mans ha sofert canvis i traduccions diverses en les seves publicacions. Saps quin és el títol i la traducció en aquestes dates i països? Pots consultar-ho a la [Viquipèdia](#).

Títol de la primera publicació als Estats Units el 1939.	<i>Ten Little Niggers</i>	<i>Deu Petits Indis</i>
Títol original, publicat a Gran Bretanya el 1939.	<i>Ten Little Indians</i>	<i>I aleshores no en quedà cap</i>
Títol de l'obra de teatre publicada als Estats Units el 1946.	<i>And Then There Were None</i>	<i>Deu Negrets</i>

De quina manera contribueix el títol del llibre a la sensació d'angoixa que busca l'autora?

5.6 Un altre element que construeix la trama és la ironia: els personatges sempre s'equivoquen quan sospiten uns dels altres en mirar de deduir qui és l'assassí. En pots posar algun exemple?

Exemple 1 ➡

Exemple 2 ➡

Exemple 3 ➡